

UNIVET

AZ ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

VIII. évfolyam, 1. (29.) szám 2024. március

Lapunk tartalmából

Dr. Balka Gyula: „Egészséges állatnak lesz egészséges a húsa”

14

Kurucz Gergő: Aki egy percet sem szeret tétlenkedni

16

Nagy Sándor: Sikereinek titka a munka és az alázat

18

Tükörben a doktorképzés
Intézményi hírek

3

4

Százhat magyar,
százharmincegy angol nyelven
tanult állatorvos vette át diplomáját

5

Nemzeti Laboratórium:
Bemutakozik
a Járványügyi Munkacsoport
Dr. Bodó Imre (1932-2023)

11

12

Fenntarthatóság
a jövő agráriumáért
Akadémiai Beszámolók
Országos Állatorvos Bál
A világ élvonalában
a hazai állatorvosképzés

20

20

21

25

Keresleti piacon
A boldogságkeresés útjai
Dr. Bartha Adorjánra
emlékeztünk

26

29

30

Bajzáné Dr. Nagy Györgyi
emlékére
A segítség
néha váratlan helyekről érkezik
Sometimes help comes
from unexpected places

31

32

34

English summary
In focus:
doctoral training programmes
Conversation with
associate professor Dr. Gyula Balka:
„Healthy animals
provide healthy meat”
Interview with veterinary student
Gergő Kurucz:
No minute wasted
Conversation with Sándor Nagy
The secret of his success:
work and humility

40

41

42

43

UNIVET Az Állatorvostudományi Egyetem lapja. Főszerkesztő: **Balázs Gusztáv**. Kiadja az Állatorvostudományi Egyetem. Felelős kiadó: **Dr. Sótonyi Péter** rektor. ISSN 2631-1852 Nyomdai kivitelezés: Prime Rate Kft. A szerkesztőség postacíme: 1400 Budapest, Pf. 2. Telefon: (1) 478-4100, e-mail: univetfolyoirat@univet.hu Lapunk számai a <https://univet.hu/hu/category/univet-ujsg/> webhelyen is olvashatók.

Tükörben a doktorképzés

Magyarországon 1993 óta működik a PhD képzés szervezett formája. Napjainkban közel 11 ezren végeznek doktori tanulmányokat, közülük háromezren külföldi állampolgárként. A 6 féléves képzési idő 2016-ban 8 félévesre nőtt és a tartalma is megváltozott. 2020-tól működik a Kooperatív Doktori Program pályázat. A társadalmi és gazdasági feltételek, igények módosulásai időről időre eddig is kiérlelték a tudományos utánpótlásképzés kereteinek és tartalmának a megújítását, amiről a II. Magyar Agrártudományi Doktoranduszok Szimpóziumának kerekasztal-beszélgetésén is szó esett. Az eseményt Egyetemünk a Doktoranduszok Országos Szövetségével együttműködésben szervezte meg február 16-án. Az eszmecsere agrártudományi kutatások eredményeit ismertető szekcióülések zárták.

Dr. Csépe Valéria, a Magyar Akkreditációs Bizottság elnöke kifejtette: a doktoranduszokat korai életszakasz-

ban kutató munkatársaknak tekinti. El kell sajátítaniuk azokat az általános jártasságokat, gyakorlatokat, amelyekre szükségük van a tudományos életben történő otthonos közlekedéshez, mint például a projektervezés, -szervezés és -megvalósítás, a prezentáció, a kommunikáció, a csapatmunka. A legfontosabb mégis az, hogy a doktorjelöltek kutassanak.

Bár a doktoranduszokat PhD hallgatókként tartja nyilván a közbeszéd, Egyetemünk gyakorlatában ők nem hallgatók, hanem teljes értékű munkatársak, erősítette meg a MAB elnök szavait **Dr. Sótónyi Péter** rektor. Az István utcában ez azt jelenti, hogy lehetőséget teremtettünk rá, minden doktorjelölt legalább négy órában foglalkoztatva legyen, és megkapja ugyanazt a fizetést, mint a tanársegédek. Képzésüket azokra a kulcsterületekre szeretnénk összpontosítani, amelyek minden kutatónak fontosak, de minél előbb részt kell venniük a kutatásban.

Egyetemünk rektora arra is kitért, hogy bár doktori iskolánk a privát szférának is képez tudományos fokozattal

rendelkező kutatókat, fejlesztőket, intézményünk elsődleges célja mégsem ez, hanem az oktatói és kutatói gárda utánpótlásának kinevelése. Igyekszünk is minden áron itt tartani a végzetetteket.

Mivel Egyetemünk 2023-ban három akkreditáción is sikeresen átesett, méltán mondhatta Dr. Sótónyi Péter a MAB elnökének szavaira a tőle megszokott jó kedéllyel reagálva, hogy „Köszönjük a tükört, ami tartanak elénk, mi elég szépnek látjuk benne magunkat”. Kiemelte, hogy doktori iskolánknak 22 tőzstagja van.

Dr. Bartha Tibor a nemzetközi kapcsolatok rektorhelyettese, doktori iskolánk vezetője egy olyan jövőképet vázolt fel, amiben az Egyetem a MAB-bal karöltve, a doktorképzés megújításával lehetőséget kap a kontakt órák számának csökkentésére és olyan tutoriális képzés bevezetésére a frontális oktatás helyett, amiben a doktorjelölteket bevonják életük alakításába.

Balázs Gusztáv

Intézményi hírek

Az Állatorvostudományi Egyetem Szenátusának döntése alapján 2024. január 1-től **Dr. Grant Colin McDonald** docensi kinevezést kapott a Zoológiai Tanszékre, **Dr. Kincses-János Katalin** tudományos munkatársi, **Dr. Albert Ervin** pedig adjunktusi kinevezést a Patológiai Tanszékre, **Dr. Zólyomi Dorottya** adjunktusi kinevezést kapott a Sebészeti Tanszékre, **Palkovicsné Pézsa Niko-**

lett tudományos munkatársi kinevezést kapott a Gyógyszertani és Méregtani Tanszékre.

Az Élettani és Biokémiai Tanszék tudományos segédmunkatársai lettek **Dr. Németh Krisztián** és **Vörösházi Júlia**, valamint a Járványtani és Mikrobiológia Tanszéken tanársegédek lettek **Dr. Szücs-Somlyó Éva**, **Dr. Tolnai Csenge Hanna**, **Gulyás Dominik Ádám**.

A Marek József Alapítvány Kuratóriuma az egyetemi Szenátus által elfogadott tartalommal 2024. március 21-én pályázatot írt ki az Állatorvostudományi Egyetem rektori, magasabb vezetői megbízásának ellátására. A pályázati eljárás a tavasz folyamán zajlik le.

Ugyancsak tavasszal zajlanak le a szenátusi választások és az ISO felülvizsgálati audit is.

Bemutatták a kunfakó jellegű ló tenyésztését

A honfoglalás kori kunfakóhoz hasonló ló tenyésztéséről, kiképzéséről és a hagyományőrzésről is beszéltek a témában február 26-án tartott sajtótájékoztatón a Magyarságkutató Intézetben.

Kassai Lajos lovasíjász elmondta, hogy **Eördögh András** tenyésztő, az Ősi Lófajták Tenyésztők Egyesületének elnöke honfoglalás kori jellegű hordozó lovat tenyésztett ki, amely hasonló az ősi kunfakó lovakhoz. Ezeknél a lovaknál is elengedhetetlen szerepe van a kiképzésnek. A szoktatás fázisában megtanítják a lovakat állni, valamint, hogy minden külső hatással szemben ellenálló legyenek. A kunfakó tulajdonságai között szerepel, hogy alkalmas hosszú utak megtételére, emellett jámbor, könnyen kezelhető, barátságos, nagy teherbírású, szívós állat – sorolta.

Dr. Kásler Mikós, a Magyarságkutató Intézet főigazgatója közölte, Bölcs Leó bizánci császár Taktika című művéből, valamint régészeti leletekből rendelkezünk ismeretekkel őseinkről, harcmódokról, lovaikról, a lószerszámokról és fegyverekről is. A fegyverek és a lószerszámok rekonstruálása mellett cél az őseink lovához leginkább hasonló lovak kitenyésztése.

Dr. Sótónyi Péter, az Állatorvostudományi Egyetem rektora elmondta, hogy az Árpád kori kunfakók ellenállóak voltak, ami a harcmódból

és a vándorlásból is következett. A kunfakó lovaknak igénytelennek kellett lenniük, nagy távolságokat kellett megtenniük és jó idegrendszerrel rendelkeztek.

Kifejtette: nem genetikailag hozták most vissza a tenyésztők a honfoglalás kori kunfakót, de érdemes lenne genetikai laborvizsgálatokat végezni arra vonatkozóan, hogy vajon ennek a tenyésztésnek eredményeként létrejött génállomány mennyire hasonlít honfoglaló őseink lovaihoz. Ilyen genetikai vizsgálatokat a korabeli csontleletekből lehet elvégezni.

Ha ugyanolyan teherbírású, idegrendszerrel rendelkeznek, mint amilyenek az ősi lovak is rendelkeztek, akkor az a génekben is meg kell, hogy nyilvánuljon. Ezt előbb-utóbb majd be is lehet bizonyítani – mutatott rá a rektor, hozzátéve, hogy az ősi lovak színe is hasonló lehetett mint a mostaniaké.

Dallos Gyula, a Honvédelmi Minisztérium Kincsem Nemzeti Lovas Program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztosa felidézte, hogy őseink szoros kapcsolatban éltek

Kassai Lajos, Dr. Sótónyi Péter, Dr. Kásler Miklós, és Dallos Gyula
(Fotó: MTI/Kovács Tamás)

lovaikkal. Úgy vélte, csak olyan egyedekkel lehetett ilyen hamar eredményt elérni a tenyésztőknek, amelyek genetikailag hordozzák magukban azt a tudást, azt a szilárdságot, intelligenciát, amellyel elődeik is rendelkeztek.

Dallos Gyula szerint a kunfakó jellegű ló kiegyensúlyozott idegrendszerének köszönhetően alkalmas hagyományőrzésre, lovas íjászatra, gyermekek lovagoltatására és hobbiállatként is lehet tartani. Ilyen természetű lovakra szükségünk van – hangsúlyozta.

Eördögh András tenyésztő arról beszélt, hogy 30 évet szánt életéből arra, hogy a kunfakó jellegű fajta újra megjelenjen. Az ősi ló a kun tájegységről, valamint jellemző színéről kapta a kunfakó nevet.

MTI

Százhat magyar, százharmincegy angol nyelven tanult állatorvos vette át diplomáját

Február 24-én kétszer csendült fel az Akadémiai nyitány Egyetemünk aulájában, két diplomaátadó és doktorrá avató ünnepség megható, egyben felszabadító perceit élték át a résztvevők, kivált a hallgatók. Az Állatorvostudományi Egyetem önállóságának visszanyerése óta első alkalommal történt, hogy a magyar és a nemzetközi hallgatók számára – nagy számuk miatt – külön ünnepséget rendeztek. A hozzátartozók jó része így is előadótermeinkből kísérte figyelemmel az esemény televíziós közvetítését. A délelőtti ünnepségen az elnökség tagja volt a köszöntőt is mondó Nagy István agrárminiszter. Az első virágcsokorral Makray Katalin asszonyt, az Egyetem zászlóanyját köszöntötték, majd Dr. Sótónyi Péter rektor a következő ünnepi beszédet mondta.

Tisztelt Katalin Asszony, tisztelt ünnepi Tanácsülés, kedves avatandó Kollégáim, Oktatótársaim, Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

A mai nappal az egyetemi élet legfelemelőbb pillanatához érkezve nagy szeretettel köszöntöm Önöket az Állatorvostudományi Egyetem 237. tanévi doktorrá avató és diplomaátadó ünnepségén.

Életük egyik sorsfordító nagy napján osztozunk ünnepi érzéseikben. Amikor esküjük után befogadjuk Önöket állatorvosi Karunkba, mint kollégáinkat, akkor legyen első gondolatuk a köszöneté. Köszöneté mindazoknak, akik lehetővé tették, hogy állatorvossá válhassanak, szüleiknek, családjuknak, barátainak, támogatóiknak, évfolyamtársaiknak és végül, de nem utolsósorban tanáraiknak.

A mai ünnepségünkön 106 magyar állatorvos hallgatót avatunk doktorrá. Az állatorvosi diploma hagyományosan magas színvonalat képvisel, jó

Dr. Sótónyi Péter: – A több évszázados múltra visszatekintő Alma Materünk korszakos jelentőségű változások előtt áll, újjászületik

hírét az idegen nyelvű képzésben végzett állatorvosok is öregbítik szerte a világban, hiszen 60 országból érkeznek hozzánk diákok. A délutáni ünnepségen 131 angol nyelven tanult állatorvos hallgató veheti át diplomáját.

Örömmre szolgál, hogy az állatorvos doktori oklevél mellé felsőfokú vadászati és vadgazdálkodási végzettséget igazoló tanúsítványt is átnyújthatnak 45 hallgató részére, akik elvégezve a vadgazdálkodási szakirányú képzést, hozzájárulnak a vadászok és az állatorvosok szakmai együttműködéséhez.

Az életünk folyását alapjaiban meghatározó, sorsfordító változások gyakran szinte pillanatok alatt következnek be. Egy kitüntetés átvétele is csupán perceket vesz igénybe és az egyetemistából diplomája kézhezvételével önálló, a hivatását ellátni képes állatorvos lesz. Aki orvoslással foglalkozik, időnként az életet a haláltól elválasztó keskeny határmezsgyén egyensúlyoz, tisztában van egyes pillanatok meghatározó, sorsdöntő jelentőségével. De sosem kerülhetne sor erre a bizonyos sorsdöntő pillanatra az ezt meg-

előző időszak nélkül. Az határozza meg a változás irányát, az dönti el igazán, hogy sorsunk merre billen. A jelentős pillanatokig legtöbbször hosszú és küzdelmes út vezet. A diploma átvétele, a kézfogás és a néhány ünnepélyes szó megtévesztően gyors, amelyet azonban közel 20 év kemény munkája előz meg, a tanulással töltött, átvirrasztott éjszakák, vagy akár a vizsgák előtti nehéz percek, esetleg az elkerülhetetlen kudarcélmények.

Önök, kedves avatandók, képesek voltak magasabb rendű céljaiknak alárendelni a nehézségeket, és legyőzni azokat. Hiszen Önök voltak az az évfolyam, akik másod- és harmadéves korukban a járvány sújtotta időben kénytelenek voltak átállni a digitális oktatásra, amely szerencsére Egyetemünkön nem okozott fennakadást. Büszke vagyok, hogy nemcsak az oktatásunkat sikerült a virtuális térbe költöztetni, de Önök 2020-ban az Equus Napokat, a hallgatói koncertet is megrendezték online formában, mi oktatók pedig az akkori ötöd-éveseinktől az üres aulánkból és tantermeinkből online közvetített balla-

gással búcsúztunk. Meghatódva gondolok vissza a rengeteg, sokszor könnyes videóüzenetre, köszönetre, amelyek a világ minden részéből érkeztek.

Mi szerencsések vagyunk, hogy békében élhetünk, amelynek biztos vagyok benne, hogy nem lehet alternatívája a háború. Mégis most ez korunk talán legfontosabb stratégia kérdése, amely mellett minden más eltölpül. Nem gondoltam volna, hogy a XXI. század második évtizede ilyen nehézségeket támaszt elénk.

Sokszor nehezen tudunk ellenállni a technikailag hatékony, ám az emberi jólét szempontjából kártékony eszközök és eszmék cunamijának. Feladatunk válaszokat találni az új technológiák által felerősített problémákra, a sokszor súlyos depressziókra, a függőségektől kialakult pánikbetegségekre, és a legkülönbözőbb, természettől elrugaskodott magatartásformákra. Hogy mindent nyitott szemmel lássunk, fel kell ismernünk, hogy cselekedeteinkért mi vagyunk a felelősök.

Azért vagyunk többek, mint a növények és az állatok, mert nem csak a pillanatnyi ingerekre válaszolunk, hanem logikusan gondolkodunk. Ezért szükséges közösségünk, kultúránk folyamatos megélése. **Sebő Ferenc** fogalmazta meg az alábbi kristálytisza gondolatot: „A hagyományt nem ápolni kell, hiszen nem beteg, és nem őrizni, mert nem rab. Hagyományaink csak akkor maradhatnak meg, ha megéljük őket, de ez ma hibádzik.” Ez biztosíthatja igazán a szabadságunkat, szabadság logikus gondolkodás nélkül pedig biztos, hogy nincs.

Legyenek fogékonyak az új iránt, de információval elárasztott globális világunkban vegyék észre a veszélyt, hiszen az emberek sokszor „mindent” látnak, „mindent” tudnak, „minden” információhoz hozzájutnak, miközben semmit sem értenek. Önöknek hivatásukat szerető állatorvosoknak a szerepe napjainkban különösen fontossá válik. Egy téves vélemény, egy rossz gondolat vagy szándékos félrevezetés az információkra utalt emberek megtévesztése, éppen ezért megbocsáthatatlan.

Az egyetemi élet legfelemelőbb eseménye a doktorrá avatási ünnepség

Kárpáti Zsuzsanna felvétele

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Állatorvostudományi Egyetem dolgozóinak és az itt végzetteknek minden okuk megvan arra, hogy büszkén, felemelt fejjel gondoljanak Alma Materükre, táplálkozva annak szellemileg kivételesen gazdag múltjából. Minden okunk megvan arra, hogy hittel és bizalommal tekintsünk az egyetem jövőjére, a magyarországi állatorvosképzés jövőjére, mindannyiunk jövőjére.

A több évszázados múlttra visszatekintő Alma Materünk korszakos jelentőségű változások előtt áll, újjászületik. Egyetemünk Európa egyik legrégebbi állatorvosképző intézménye, ahol nem kisebb személyiségek kutattak és oktattak, mint jogelőd intézményünk alapítója, Tolnay Sándor, vagy a világ első átfogó állatorvosi tankönyvét összeállító Hutya Ferenc és Marek József. A kiváló parazitológus és állatorvos-történész Kottlán Sándor 1962-ben, a magyar állatorvosképzés fennállásának 175. évfordulója alkalmából tartott jubileumi előadásában így fogalmazott: „Azt, hogy iskolánk a múltnak minden mostohaságát leküzdve az általános európai viszonyokhoz alkalmazkodni, sőt az él felé törekedni is tudott, ... lehet köszönni ... ama szerencsés körülménynek, hogy iskolánk tanszékeit jó-

részt az egyetem kötelekeiből származó, a legmagasabb természettudományi és orvosi műveltség birtokában levő tanárok töltötték be, akiket az a törekvés hatott át, hogy intézményünk hírnevét összehasonlító orvostudományi kutatások révén bel- és külföldön öregbítsék.”

Az ő emlékekhez és munkásságukhoz is méltó módon az Állatorvostudományi Egyetem campusán egy olyan nemzetgazdasági léptékkal is kiemelkedő jelentőségű nagyberuházás folyik, amely az Önök utolsó évét ugyan megnehezítette, de az egész épületegyüttest megszeépíti, és funkcionálisan is megújítja. Az új Összehasonlító Orvostudományi Kutató Központban oktatóink és hallgatóink minden eddiginél jobb és korszerűbb körülmények között dolgozhatnak és tanulhatnak majd, mindannyiunk öröme, sikereinket elősegítve, fokozva a ránk irányuló hazai és nemzetközi figyelmet.

Tisztában kell azonban azzal lennünk, hogy nem elég szép épületeket emelni, ennél sokkal fontosabb a megfelelő szellemi kapacitás, a kiváló tudósokkal és tudós-jelöltekkel közösen kidolgozott, jövőt formáló kutatási stratégiát kialakítani. Komolyan vesszük azt a gondolatot, hogy az Egyetem ereje nem a falakban, ha-

nem egykori és mai tanáiraiban, a gyakorlatban is bizonyított tudományos eredményeikben rejlik. Aki hozzánk látogat, azt mélyen megérinti a parkunkban látható elődök szobrai. Az ő személyiségükre és személyes teljesítményeikre épülnek mai cselekedeteink, de ez nem gátol bennünket abban, hogy elfogadjuk a kor kihívásait. Óriási az igény nagy tudású, az egész vertikumot ismerő szakemberekre. Az állatorvos az a szakember, aki az állati test felépítésétől és működésétől a mikrobiológián keresztül, a betegségeken át az élelmiszerbiztonságig az egész termelési folyamatot átlátja. Az állatorvosnak nemcsak a gyógyításban, az egészség megőrzésében, az élelmiszerek minőségellenőrzésében, hanem az állatvédelemben és élő természeti környezetünk megóvásában is hozzáértően és tevékenyen részt kell venniük.

Számos sikert könyvelhettünk el az elmúlt évben, hiszen a magyar akkreditációt követően szeptemberben az Állatorvosképző Intézmények Európai Egyesülete már negyedik alkalommal teljeskörűen akkreditálta Alma Materünket. Ezáltal reálisan értékelnek minket a világban. A jelentés megállapítja, hogy „a budapesti Állator-

vostudományi Egyetem büszkén foglалhatja el helyét az európai partnerintézmények között. Az ott végzetek megállják helyüket mind elméleti, mind gyakorlati felkészültségben, összehasonlítva őket külföldi kollégáikkal.”

Nemzeti érdekünk, hogy az oktatás, a kutatás fellendüljön, felzárkózzunk a világ élvonalához és olyan értelmiség kerüljön ki az egyetemekről, amely hazánk értékeit tartja szem előtt. Meggyőződésem, hogy az új működési struktúra, amelyben az állam által létrehozott alapítvány kuratóriuma kapta meg az irányítói jogosultságokat, alapvetően segítette elő a minőségi fordulatot. Három és fél éves tapasztalataink szerint az új modell életképes és ösztönző hatású, munkatársaink jövőjét meghatározó, történelmi léptékű béremeléseket hajthattunk végre. A kutatásra szánt források elosztásánál figyelembe vesszük az egyes kutatóhelyek tudományos teljesítményét, fontosnak tartjuk az innovációt, a kutatási eredmények gyakorlati hasznosításának elősegítését. Alapvető feladatunk a fiatal, tehetséges kutatók megnyerése és megtartása, a kutatói utánpótlás nevelése. Így Önök közül is várjuk mind-

azokat, akik elkötelezettek a tudomány, az oktatás iránt.

A modellváltás példaértékű eredménye, hogy az Állatorvistudományi Egyetem fenntartója, a Marek József Alapítvány kuratóriuma saját működési keretéből Ösztöndíjat hirdetett meg a haszonállat-gyógyászat és az élelmiszerlánc-biztonság iránt elhivatott, a későbbiekben e szakterületen dolgozni szándékozó állatorvos-tan-hallgatók számára. Valamint oktatási struktúránk megőrzése mellett elsőéves magyar nyelvű hallgatóink létszámát 50%-kal emeltük meg.

Tisztelt avatandó Doktorok!

Önök egytől egyig figyelemreméltó egyéni teljesítményt tettek le az asztalra az elmúlt évek során. Mindegyikük személy szerint keményen megküzdött azért, hogy ma átvehesse diplomáját, mégsem az egyéni teljesítményekre szeretném a hangsúlyt fektetni, hanem az együttműködés, az együtt gondolkodás, az összefogás erejére. Csak egy közösségben megerősödött ember képes igazán nagy eredmények elérésére. Ezek a közösségek szűkebben véve a család, a jó barátok, a közeli kollégák, tágabban szemlélve a nemzet, vagy az állator-

Az ünnepségen Életfa Díj kitüntetést is átadtak. Az elismerést **dr. Brydl Endre** professzor úrnak adományozta a Szenátus az állathigiénia területén folytatott meghatározó oktatói tevékenysége és szakmai életútja elismeréseként.

Dr. Brydl Endre 1967-ben kapott summa cum laude minősítésű állatorvos-doktori oklevelet, majd gyakorló, illetve szaktanácsadó főállatorvosként dolgozott. 1985-től az

ÁTE munkatársa, 2004–2013 között az Állathigiéniai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára. 2016 óta professor emeritus.

Részt vett az ÁTE Központi Laboratóriumának létrehozásában, az Állathigiénia és a Szarvasmarha állományegészségtan tárgyak oktatásában és fejlesztésében, valamint a II. félévi haszonállat-orvoslási gyakorlat megszervezésében és szakmai felügyeletében. Kutatásainak és szakmai munkájának fókuszában a szarvasmarha-állományok egészségvédelme állt, különös tekintettel az anyagforgalmi zavarokra. E témában védte meg kandidátusi értekezését is. Számos tudományos publikáció, több tankönyv társszerzője.

Széleskörű kapcsolatot tart a gyakorló állatorvosokkal, szakmai ágazati szereplőkkel. Tagja több hazai doktori iskolának, hazai és nemzetközi tudományos szervezeteknek, mint a Magyar- és a Nemzetközi Állathigiéniai Társaság, a Magyar Buiatrikus Társaság, az Európai Szarvasmarha-egészségügyi Kollégium. Szakmai munkájának elismeréseként több kitüntetés birtokosa, így a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét és a Tolnay Sándor Díjat is átvehette.

vosok társadalma, ahová néhány percen belül Önök is megérdemelten tartoznak.

Kívánom, hogy a kihívások és a nehézségek mellett sok örömet és megelégedést találjanak jövőbeni tevékenységükben. Gondoljanak arra, hogy Egyetemünk, amelyen legszebb és legtermékenyebb fiatal éveiket töltötték, mindig visszavárja Önöket. Ha azt az összetett elméleti és gyakorlati ismeretanyagot, amit intézményünkben kaptak, továbbfejlesztik, rutinnal tökéletesítik és bölcsességgel nemesítik, hivatásuk kimagasló képviselőivé válhatnak.

Kívánom, hogy lelki békében, hasznosan és nagy megbecsülésben töltsék be hivatásukat! Legyenek felvértezve a belső meggyőződésen alapuló morális tisztasággal és szilárdsággal.

Ady Endre gondolata jelöljön utat miszerint „csak akkor születtek nagy dolgok, ha bátrak voltak, akik mertek”. Ez kell, hogy égjén Önökben, akik képesek egy hivatásban alázatosan hinni, és a hivatásért komoly áldozatokat hozni.

Mindehhez kérem Isten áldását.

*

Az ünnepség kitüntetések átadásával folytatódott.

A Szenátus professor emeritus címet adományozott **Dr. Tóth József** professor úr, a Sebészeti Tanszék korábbi vezetője részére az oktatásban kifejtett több évtizedes munkája, továbbá a nemzetközi szinten is meghatározó kutatási és klinikai eredményeinek elismeréseként.

A Szenátus **dr. Pintér Zsolt**, a Magyar Állatorvosi Kamara Fővárosi Szervezete elnöke részére az Állatorvosi hivatás című tantárgy előadójaként, szakmai továbbképzések, konferenciák szervezőjeként, a honosítási

Dr. Nagy István agrárminiszter köszöntő beszédében elmondta, hogy az állatorvosok alapvető szerepet töltenek be az állatok egészségének védelmében, a fertőző betegségek elleni fellépésben és a vágásra szánt állatok húsának vizsgálatában.

A világ jelenleg számos nehézséggel néz szembe, amely kihívások megoldásához minden tudást megszerzhettek a hallgatók az egyetemi tanulmányaik alatt. Sokrétű feladatellátásuknak köszönhetően az állatorvosok nélkülözhetetlen feladatot látnak el a hazai agráriumban. Példaként említette a hatósági állatorvosok munkáját, akik felügyelik és ellenőrzik, hogy az élelmiszer- és takarmányipari vállalkozók a termelés, a feldolgozás és a forgalmazás minden szakaszában eleget tessenek az élelmiszerjog követelményeinek.

Mint fogalmazott, hazánk állategészségügyi szakembereinek a madárinfluenzával és a sertéspesztissel is szembe kell nézniük. Nagy István hangsúlyozta, az eddigi tevékenység sikerességét mutatja, hogy Magyarországon, a házi sertésekben továbbra sincs jelen a fertőzés, ugyanakkor továbbra is prioritás a betegség elleni védekezés. Folyamatos kockázatot jelent az északkeleti határvidéken a veszélyesség, a háború miatt ugyanis el-

maradt az ukrán vakcinázás. Feladatot jelent továbbá a sertés PRRS vírus és a szarvasmarha-gümőkór kordában tartása, valamint korunk egyik legjelentősebb, globális léptékű egészségügyi fenyegetésétől, a rezisztens kórokozóktól való védekezés.

Nagy István a szakma további kihívásaival kapcsolatban beszélt a Termőföldtől az Asztalig Stratégia 2030-ig szóló időszakáról, amely 50%-os csökkenést határozott meg az állattenyésztésben felhasznált antibiotikumok vonatkozásában.

és a záróvizsga bizottság tagjaként folytatott elkötelezett tevékenységéért, valamint az Egyetem munkatársai által írt szak- és tankönyvek kiadásában végzett áldozatos munkájáért címzetes egyetemi docensi címet adományozott.

A Szenátus **dr. Slaven Grbić** Banja

Luka-i tiszteletbeli konzul úrnak, aki állatorvos szakmai és közéleti tevékenysége mellett aktív támogatója a magyarságnak, az Állatorvosi hivatás című tantárgy oktatásában végzett kimagasló oktatói munkája elismeréseként címzetes egyetemi docensi címet adományozott.

Felszabadultan

Dr. Zákány Benjámint átveszi diplomáját

Az állatorvos-doktori eskütételt követően **Dr. Sótónyi Péter** állatorvos-doktorrá fogadta végzett hallgatóinkat. Az ő nevükben **dr. Simon Réka** állatorvos szólt az ünnepség résztvevőjéhez:

– Ma megkaptuk az engedélyt arra, hogy megtanuljunk gyógyítani. Engedélyt arra, hogy a tanáraink által átadott tudást kamatoztathassuk és megtanuljuk azt helyesen felhasználni. Lehetőséget arra, hogy megtapasztaljuk, milyen csodás és nehéz is egyben a hivatásunk.

Az iránymutatást megkaptuk. Remélem, hogy mindannyian rátalálunk arra az útra, amiért állatorvosok lettünk. Ehhez mindannyiótoknak sok sikert kívánok!

Dr. Gönczi Gábor, a Magyar Állatorvosi Kamara elnöke köszöntőjét az öröm, a büszkeség a hála és a köszönet szavakra építette fel.

– Büszkék lehetnek az új állatorvosok, mert ifjú életük legnagyobb szellemi teljesítményét jelzi a doktori diploma. Ezt az Egyetemet elvégezni, sikerrel befejezni nem kis teljesítmény. Ebből fakadóan a nap legyen a felhőtlen öröme!

A kamara nevében megköszönte az egyetem dolgozóinak az új generáció szakmai felnevelésébe fektetett munkáját.

Örömmel állapította meg, hogy soha ennyire jó, egymást segítő, egymást tisztelő kapcsolat nem volt az állatorvoslás különböző területei között, mint napjainkban. Az Egyetem pedig az István utcai kampusz felépítése óta nem esett át olyan nagy szellemi és

tárgyi befektetésen, mint ami jelenleg zajlik.

Dr. Gönczi Gábor külön is köszönetet mondott Dr. Sótónyi Péter rektor úrnak és **Bendik Bernadett** gazdasági főigazgató asszonynak.

A Szenátus a kimagasló vezetői, oktatói és kutatói tevékenységéért, valamint az EAEVE akkreditáció kapcsán végzett áldozatos munkájáért **Dr. Fodor László** professor úrnak a Pro Universitate Aranygyűrűt adományozta.

Az Egyetem Pro Universitate Arany Érmét adományozott **dr. Jerzsele Ákos** rektorhelyettes, tanszékvezető egyetemi docens úrnak kiemelkedő oktatói, kutatói, innovációs és rektorhelyettesi munkája elismerésül és **Winkler Beáta** igazgató asszonynak a

magas színvonalú könyvtárigazgatói munkája elismeréseként.

A Szenátus Pro Universitate Juventutis érmet adományozott **Madarász Noémi** állatorvostan hallgatónak a Hallgatói Önkormányzat elnökeként kifejtett kimagasló tevékenységéért.

Az Egyetem rektora **Gál Ilona** igazgató asszony részére az EAEVE akkreditáció során nyújtott kiemelkedő munkája elismeréseként a Pro Arte Veterinaria érmet adományozta.

Egyetemünk Pro Utilitate Universitatis érmet adományozott **Bánhidí Attila** vezérigazgató úr részére az Egyetem rendezvényeinek megvalósítása érdekében kifejtett hozzájárulása elismeréseként.

Pro Utilitate Universitatis díjjal tüntették ki **Dr. Palotás Péter** urat az élelmiszerhigiénia területén nyújtott hozzájárulása elismeréseként.

A Szenátus rektori kitüntetésben részesítette kiváló oktatói tevékenységéért **Dr. Balogh Márton**t, a Belgyógyászati Tanszék és Klinikáról, **Dr. Hazai Diánát** az Anatómiai és Szöveti Tanszékéről, **Dr. Német Zoltán Lászlót** a Patológiai Tanszékéről, **Dr. Tunkli Lászlónét** az Ideggyógyászati Lektorátusról és **Dr. Vincze Boglárka Nórát** a Szülészeti Tanszék és Haszonállatorvógyászati Klinikáról. Magas színvonalon végzett kiemelkedő munkájukért **Ács Tamás László** a Sebészeti Tanszékéről, **Bálint Anna** az Állattenyésztési Tanszékéről, **Botos Ernő** a Szülészeti Tanszék és Haszonállatorvógyászati Klinikáról, **Csapó Tímea** a Tanulmányi Osztályról, **Kovács**

Pillanatképek az angol nyelven tanult hallgatók diplomaátadó és doktorrá avató ünnepségéről

Gábor a Műszaki és Üzemeltetési Osztályról, **Pataki Edina** a Lógyógyászati Tanszék és Klinikáról, **Szabó Piroska** az Állathigiéniai, Állományegészségtani Tanszék és Mobilklinikáról, **Szöke Tünde** a Patológiai Tanszékéről, **Zöldi Gábor Tamásné** a Sebészeti Tanszékéről részesült rektori kiüntetésben.

A Prof. Takács János Emlékérmeket az alapítók ebben az évben **Dr. Kostyák Ágnes** laboratóriumvezető állatorvos asszonynak ítelték oda az élelmiszerbiztonsági állategészségügyi szolgálatban végzett két évtizedes, példaértékű és nemzetközileg is megbecsült laboratóriumi munkája elismeréseként. Kostyák Ágnes az állatorvosi diploma megszerzésétől (1968) kezdve nyugdíjba vonulásáig (2006) az élelmiszerhigiénia és élelmiszerbiztonság területén dolgozott. Kezdetben mint vágóhídi húsvizsgáló állatorvos, majd pedig az Országos Élelmiszervizsgáló Intézet (OÉVI) Nemzeti

Salmonella Referencia Laboratórium munkatársa és 20 éven át annak vezetője. Ezen munkakörében a szalmonellózisok hazai állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági ellenőrzési rendszerének kidolgozásában és az akkor kialakuló új európai uniós előírásokkal való harmonizálásában, továbbfejlesztésében máig elvülhetetlen szakmai érdemeket szerzett. Személye és az általa vezetett laboratórium a hazai baromfiállományok uniós előírások szerinti mentesítési programjának szakmai garanciáját képviselte. E témakörben magyar és rangos külföldi folyóiratokban számos, nemzetközileg is jól jegyzett közleményt publikált.

*

Az angol nyelvű hallgatók délutáni diplomaátadó és doktorrá avató ünnepségén Dr. Sótónyi Péter kiemelte, hogy „az idegen nyelvű képzésben résztvevők komoly és felelősségteljes missziót töltenek be, mivel az Egyete-

münkön folyó oktatás színvonalát tudásuk alapján fogják megítélni hazájukban. Az Önök előtt végzetek munkájukkal elismerést és megbecsülést szereztek maguknak és intézményünknek. Önöknek külön is szeretnék gratulálni doktorrá avatásuk alkalmából. Az érdeklődés és a szakma iránti elkötelezettség legmeggyőzőbb jelének tartom, hogy idegen országban, amelynek a nyelvét, szokásait nem ismerték, egyedül, szülői segítség nélkül egy ilyen nehéz szak tanulásába fogtak. Jelenlétük tette többnyelvű közeggé Egyetemünket, ahol igazi nemzetközi környezetben kultúrát lehet megismerni és életre szóló barátságokat lehet kötni. A doktorrá avatás után Önök a világ különböző országaiba térnek haza, kérem, tartásuk meg jó emlékekben Alma Materünket és gondoljanak mindenkor szeretettel Magyarországra, második hazájukra.”

Fotók: Kárpáti Zsuzsanna, Balázs Gusztáv

Nemzeti Laboratórium az Egy Egészség támogatására

Bemutatkozik a Járványügyi Munkacsoport

A Fertőző Állatbetegségek, Antimikrobiális Rezisztencia, Állatorvosi Közegészségügy és Élelmiszerlánc-biztonság Nemzeti Laboratórium Járványügyi Munkacsoportjának célja egyes sertésvírusok hazai elterjedtségének és állományokon belüli fertőzésdinamikájának vizsgálata.

A munkacsoport célja megismerni a magyarországi nagylétszámú sertéstelepeken előforduló, elsősorban légzőszervi és szisztémás fertőzéseket okozó, újonnan felfedezett, vagy régebb óta ismert vírusok előfordulását és elterjedtségét, illetve állományon belüli fertőzésdinamikáját. Ennek keretében a **Dr. Balka Gyula** által vezetett kutatócsoport 27 hazai és két felvidéki sertéstelepről gyűjtött vérsavó-, rágókötel-, és herélisfolyadék-mintákat, különböző korcsoportba tartozó állatoktól. A széleskörű keresztmetszeti szűrővizsgálat keretében hazánkban egyelőre kevésbé kutatott vírusok, úgymint a sertéscirco (PCV2–4), parvo- (PPV1–7) és parainfluenza-vírusok (PPIV–1), továbbá az atipikus sertés pestivirus (APPV) jelenlétét vizsgálták real-time PCR-módszerrel. Hazánkban és Szlovákiában is elsőként mutatták ki az APPV, PPIV és PPV5–7 jelenlétét. A PCV2 már egy hazánkban is régóta ismert, jelentős gazdasági károkat okozó vírus, míg a PCV3 egy újabb, 2016-ban azonosított vírus, amely az eddigi eredmények alapján reprodukciós, ill. szisztémás megbetegedést okoz. A PPV1 fertőzés a sertések szaporodásbiológiai megbetegedésének egyik leggyakoribb kiváltó oka világszerte. Az elmúlt két évtizedben ezen felül számos új parvovírus típust azonosítottak, amelyek kórtani szerepe egyelőre ismeretlen. A PPIV-1 vírusát 2013-ban azonosították először és feltételezhetően légzőszervi megbetegedést okozhat és társfertőzőként hozzájárulhat a sertések légzőszervi betegségkomplexének kialakulásához.

Az APPV méhen belüli fertőződéskor okozhat reszketőkórt az újszülött malacok esetében, amely alultápláltság-hoz/eléhezéshez vezethet. Az APPV első azonosítása óta egyértelműen bebizonyosodott, hogy a vírus világszerte elterjedt házisertés- és vaddisznóállományokban egyaránt.

Vizsgálataik során a PCV2-t a telepek közel felében (48%), a PCV3-t pedig 93%-ában azonosították. Az összes ismert sertésparvovírust (PPV1–7) sikerült kimutatniuk a vizsgált hazai sertéstartó telepeken, legáltalább egyféle mintatípus vizsgálata során. Az összes eddig vizsgált telep 93% -a volt pozitív legalább egy PPV-re, a legnagyobb prevalenciaértéket a PPV7 (778%) esetében figyeltek meg. A sertés-parainfluenza-vírus-1 esetében 42%-os, az atipikus sertéspestivirus esetében pedig 678%-os prevalenciát állapítottak meg a vizsgált állományokban. Eredményeik alapján a vizsgált vírusok széles körben elterjedtek a hazai sertéstartó telepeken, amelyeken alapvetően tünetmentes állatok a fertőzés forrásai. Viszonylag újabb, költséghatékony, nem-invazív mintavételezési eljárás a rágókötelek és a herélési folyadékok vizsgálata is, amelyek alkalmasnak bizonyultak az említett vírusok állománybeli gyors szűrésére.

A projekt másik felében Nanopore alapú, ún. 3. generációs szekvenáló módszerrel vizsgálták egészséges és felső légúti/vagy hasmenéses tüneteket mutató sertések mintáiban vírusok és baktériumok előfordulását egy Gent központú nemzetközi együttműködés részeként. Ennek keretében egy klinikailag egészséges telepen 12 hétig követték nyomon 3 malac hetente vett orr- és végbéltamponmintáiban az ott előforduló vírusok és

baktériumok összetételét, miközben egy precíziós állat- és környezetmegfigyelő rendszerrel az ún. Healthy Climate Monitor-ral követték a fontosabb környezeti mutatókat (hőmérséklet, relatív páratartalom, CO₂, NH₃, légnyomás, porrészecskék, mozgás és megvilágítás stb.). Az állatok a 2–6. héten hasmenéses tüneteket mutattak, amely a metagenomanalízis alapján bakteriális eredetű lehetett, továbbá 6–10. hétig felsőlégúti tüneteket produkáltak, amely kiváltó oka valószínűleg Influenza A és sertés-parainfluenza-1 fertőzés lehetett. A hasmenéses megbetegedésben szenvedő állatoktól vett mintákban túlnyomó részt astro- és rotavírusokat találtak.

Balka Gyula, Igriczi Barbara, Dénes Lilla és Horváth Dávid Géza számos Q1 és D1 besorolású közleményben, a 2022-ben a genti Állatorvostudományi Egyetem által szervezett 12. Nemzetközi Állatorvosi Virologiai Kongresszuson (ESVV), továbbá a 2023-ban a 14. Európai Sertéségségügyi Szimpóziumon (ESPHM) előadás és poszter formában mutatták be a kutatócsoport eredményeit.

A kutatócsoport hiánypótló munkát végez a hazai sertéstartó telepek vírusfertőzöttségének felmérésében és eredményeik útmutatást nyújthatnak a megfelelő diagnosztikai protokollok bevezetésében, továbbá felhívják a figyelmet a tünetmentes hordozók és a koinfekciók jelentőségére az összetett háttérű kórképek kialakulásában.

Dr. Bodó Imre

(1932-2023)

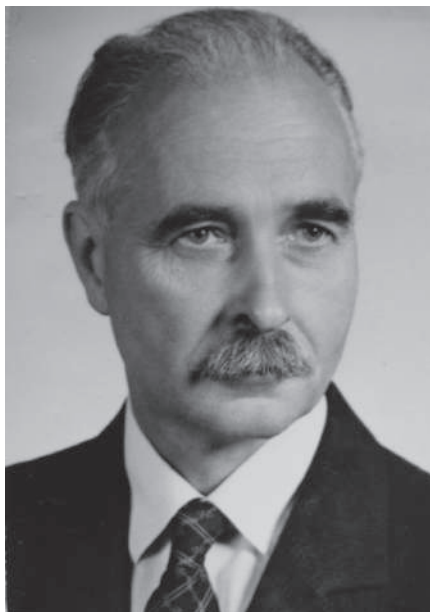
Dr. Bodó Imre, az Állatorvostudományi Egyetem Állattenyésztési Tanszékének professzor emeritusa, a Debreceni Agrártudományi Egyetem Állattenyésztés- és Takarmányozástani Tanszékének professzora, a Magyar Szürkemarkarhatenyésztők Egyesülete és a Furioso North Star Lótenyésztő Egyesület tiszteletbeli elnöke, a Magyar Állattenyésztők Szövetségének egykori elnökségi tagja és a két legrangosabb kitüntetésének birtokosa, a Rare Breeds International alapítója és egykori igazgatója, valamint a DAGENE alapítója és egykori elnöke, az Európai Állattenyésztők Szövetsége Lótenyésztési Osztályának egykori alelnöke, a Lipizzan International Federation Breeding Committee egykori elnöke 2023. december 18-án, életének 92. évében visszaadta lelkét Teremtőjének.

A professzortól január 11-én vettek végső búcsút gyászmise keretében a Budapest-Kelenföldi Szent Gellért Plébánia nagy templomában családtagjai, rokonai, barátai és kollégái. A szertartáson az Állatorvostudományi Egyetem nevében **Dr. Sótónyi Péter** rektor mondott gyászbeszédet, amit a következőkben olvashatnak.

Tisztelt gyászoló Család, tisztelt jelenlévők!

Egyetemünk rektoraként búcsúzom Alma Materünk és az állatorvostársadalom nevében **Bodó Imre** professzor úrtól, akinek hatalmas ívű, kivételesen aktív pályája a viharos XX. századunk második felét és még napjainkat is meghatározza.

Nem mondhatom, hogy végső búcsút jöttünk venni tőle, mert szívünkben örökké jelen lesz. Bodó professzor úr, egy olyan kivételes szellemi nagyság, amelyre csak nagyon kevés példa van. Karunk kiemelkedő oktatója, nagy tiszteletet érdemlő tanító, kedves barát, aki példakép volt, aki minden-

kit megszólított, mindenkinek tanácsot adott, véleményt formált és mindenkiere emlékezett. Kiváló emberi tulajdonságaival megszerezte az emberek szeretetét, ragaszkodását, megbecsülését.

Bodó Imre méltán foglal helyet a magyar állattenyésztők nagyjainak sorában, nincs a Kárpát-medencében állattenyésztő, állatorvos, aki ne ismerte volna. Csak igen kevés ember képes az elmélet és a gyakorlat olyan hihetetlen mértékű ötvöztetésére, mint Bodó professzor.

Engem személy szerint különös meghatottsággal és büszkeséggel tölt el, hogy atyai barátomnak tudhattam Tanár urat, akit 1974-ben ismertem meg az Állattenyésztési Tanszéken. Köszönöm a sorsnak, hogy tanítványa és kollégája lehettem; két évvel ezelőtt még 90. születésnapja alkalmából köszönhettem. Különösen megható volt, hogy Egyetemünk tanévnyitó ünnepségén az Életfa díjat adhattam át, egyidőben a fiának, **Bodó Gábornak** odaítélte aranygyűrűvel. Dr. Bodó Imre példát adott szakmából, hivatásból magyarságból és hitből. Nagyon sajnálom, hogy amikor nyugdíjba vonult,

az akkori vezetés nem alkalmazta nyugalmazott egyetemi tanárként. Munkájának ugyanis óriási hatása volt nemcsak a magyar, de a világ állattenyésztésre is!

Gazdag életpályájából csak felvillan-tani lehet életének legfontosabb állomásait.

Bodó Imre professzor úr 1932. október 4-én született Budapesten apai oldalról székely, anyai oldalról bánáti nagybirtokos családból. Édesapja, **Bodó Imre** a Ludovika Akadémia elvégzését követően az örkénytábori Magyar királyi Lovaglótanár-képző és Hajtóiskola nagyhírű lovaglótanáraként szerzett országos hírnevet.

Az ifjú Bodó Imre Kőszegen kezdte tanulmányait a katonai reáliskolában, majd a piarista gimnáziumban tanult tovább, ahol a magatartásformát és a jellemet is meghatározó hagyományos humanista szellem uralkodott. 1951-ben kitűnő eredménnyel érettségizett.

1956-ban kitüntetéses minősítéssel szerzett agrármérnöki diplomát a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Állattenyésztési Karán.

1972-ig a gyakorlatban dolgozott, eleinte a Dunántúlon, később az Alföldön, ahol a Hortobágyi Állami Gazdaság főállattenyésztőjének nevezték ki. Családi okokból – hét gyermeke középiskolai oktatását kellett megoldani – jött el a gazdaságból, először a Herceghalmi Állattenyésztési Kutató Intézetben a lótenyésztési osztályon helyezkedett el, majd részt vett a húsmarha-tenyésztés hazai megindításának munkájában.

1974-ben **Horn** professzor meghívására került az Állatorvostudományi Egyetemre, ahol adjunktusi, docensi, és 1984-től tanszékvezető egyetemi tanári kinevezést kapott.

Doktori fokozatát a magyar szürke marha tenyésztésének kérdéseiből írott disszertációval szerezte meg. Kandidátusi értekezését a lótenyész-

tés populációgenetikai kérdéseivel kapcsolatos témában, nagydoktori értekezését a „Géntartálékok megőrzése az állattenyésztésben” címmel védte meg és nyerte el az MTA Doktora címet.

Kiválóan beszélt német, angol és francia nyelven, Egyetemünkön angolul ő oktatta a genetikát és az állattenyésztést.

1996-tól a Debreceni Egyetem Állattenyésztés és Takarmányozástani Tanszékén, mint nyugdíjas emeritus professzor dolgozott, elsősorban a hagyományos állatfajták megőrzésének genetikai programjában.

Bodó Imre nemcsak az állattenyésztés valamennyi ágának ismerője, kutatója, oktatója, hanem sokoldalú műveltséggel rendelkező, a közéletben aktív, véleményét mindig vállaló és mellette érvelő hiteles ember volt. Bodó Imre az őshonosság értékeit már hat évtizeddel ezelőtt felismerte.

A magyar szürkemarkarha kiirtásának meghiúsulása Bodó Imrének és a szakmájukat, állataikat szerető állattenyésztők, gulyások elszántságának köszönhető, akik a puszták mélyére rejtettek közel 200 tehenet, néhány bikával. Ez adta a fajta megmentésének a magvát. Ehhez a szakmai meggyőződés mellett merészség kellett, székelő őseinek állatszeretete és felforgatója, a kőszegi katonai reáliskolában sajátjává vált keménység és fegyelem, katonatiszt édesapjának, piarista tanárainak, gödöllői professzorainak példája, s mindenekelőtt a vele jóbanrosszban kitarító felesége bátorító szolidaritása.

Kezdeményezője volt egy sikeres nemzetközi pályázatnak, amelyben az állattenyésztési és molekulárgenetikai paraméterek együttes használatával tárták fel a lipicai fajta genetikai sokféleségét.

Munkásságának elismeréseként több hazai és nemzetközi kitüntetésben részesült, de saját bevallása szerint a különböző elismerések között kettőre volt büszke igazán: az Állatorvostudományi Egyetem hallgatóitól kapott, a legjobb előadónak szóló oklevélre és egy hortobágyi gulyás mondatára, miszerint: „akkurátus kis em-

ber volt Bodó Imre, de ha azt mondta, hogy reggel négykor ott kell lenni, akkor ott kellett lenni, mert ő is ott volt.”

Ő is mindig elismerte és nagyra tartotta az egyszerű pásztorembereket, ahogy ezt ki is jelentette: „egyedül semmire sem mentem volna, az elkötelezett és bátor hortobágyi pásztoroké az érdem.”

Bodó Imre professzor kutatási pályájának jelentős részét helyi fajták védelmének szentelte. Ő volt az első, aki tudatosította a magyar társadalommal a génmegőrzés fontosságát. Keresve is nehezen találni nála népszerűbb, közkedveltebb tudóst és tanárt, akinek az előadásait hallgatni kitüntetés és kulturális élmény volt.

Kiváló gyakorlati érzéke, az állattenyésztés valamennyi szintjén dolgozókkal kialakított kapcsolata, az iránta megnyilvánuló tisztelet és megbecsülés mindenkit e téma fenntartás nélküli elfogadására és sikerre vitelére ösztönzött. A magyar szürkemarkarha új évezredbeli létezése munkájának közvetlen eredménye, de közvetve mind egyik magyar állatfajta fennmaradásához hozzájárult. Ezért vált Bodó Imre nemcsak hazánkban, a Kárpát-medencében, de a nemzetközi tudományban is elismertté, munkája világraszóló teljesítménnyé.

A róla készült film, „Egy borjufark sem hibádzott”, a magyar szürke megmentésének történetét, s a min-

dig huncutul mosolygó Bodó Imre professzor rokonszenves egyéniségét mutatja be, a tudósát, az emberét, aki soha nem a maga érdekét nézte, aki a szakmáért, családjáért, nemzetéért habozás nélkül vállalta a nehézségeket, az áldozatot. Abból a biztonságos családi háttérből merített naponta erőt, amelybe beleszületett, majd amelyet feleségével közösen, hét gyermeküket felnevelve kialakított.

Tanítványaként és kollégájaként mondhatom, hogy Bodó Imre nem papírizú ismereteket adott át hallgatóinak, nemzetközi kitekintésű elméleti tudása mellett ontotta a gyakorlati példákat. Nem egy könyvet, hanem saját életét osztotta meg, színes történetekben. Derűs egyénisége valamennyiünk számára példa volt.

Bodó professzor úr egy önfeláldozó, becsületes, tiszta élet példáját hagyta ránk, egy hitéhez hű, igaz magyar ember példáját, akinek egész élete új világot nyitott meg emberségben, tudásban, amelyet soha nem felejtünk.

Kedves Imre Bátyám!

Tovább visszük azt a munkát, amit elkezdte és szellemi örökséget életjük, különösen a Magyar Szürkemarkarhat Tenyésztők Egyesületében és Alma Materünk falai között.

Szeretettel emlékezünk Rád, szívünkben mindörökké velünk maradsz.

Állatorvosi szempontból szerencsés csillagzat alatt született Dr. Balka Gyula, a Patológiai Tanszék docense, a Magyar Állatorvosok Lapjának főszerkesztője. Gyerekkorában, a nyolcvanas években még sűrűn lakottak voltak a falusi ólak, istállók, így gyakran a családok megélhetése is múltott azon, hogy az állatorvos miként végezte a feladatát. Egy Kapuvár környéki községben, agrónomus nagyapjának a portáján figyelte meg, milyen nagy tekintélyt élveznek a fehér köpenyes látogatók. Az irántuk érzett tiszteletből választotta ezt a pályát.

Beszélgetés Dr. Balka Gyula egyetemi docenssel

„Egészséges állatnak lesz egészséges a húsa”

BALÁZS GUSZTÁV

– Bár Budapesten születtem, Kapuváron nőttem fel, az egész családom a környékről származik. A hétvégeket nagyszüleimnél töltöttem, egy közeli faluban, Mihályiban. Mezőgazdász nagyapám almatermesztés mellett disznókat tartott a háznál. Sokat segítettem az állatok ellátásában és közben azt is megtapasztaltam, hogy milyen nagy becsben tartják a jó állatorvost, akinek a munkáján nemcsak a kocák és a malacok egészsége múlt, hanem a családok anyagi biztonsága is. Ez olyan mély benyomást tett rám, hogy eszembe sem jutott más szakmát választani.

Telente 2–3 disznót vágunk. Nagymamám unokaöccse volt a böllér, mellette sűrögtek-forogtak a közeli hozzátartozók, keresztszülők, unokatestvérek, szomszédok. Ha hazajutok, mindig elmegyünk a nagybátyámhoz, aki még ugyanabban az udvarban lakik a családjával.

– Egyenes út vezetett az állatorvosi álmegvalósításához?

– Igen! Amikor szüleim „realizálták”, hogy állatorvos akarok lenni, kézbe vették az ügyet. Választani kellett egy megfelelő középiskolát. Ez a kérdés nálunk nem demokratikus úton dőlt el. Én nyilván mentem volna a haverokkal a kapuvári Felsőbüki Nagy Pál Gimnáziumba, de édesanyám eldöntötte, Győrbe kell mennem. Egy bencés szerzetes ismerőse tanácsára választotta a Czuczor Gergely Bencés Gimnáziumot és oda is jelentkeztem.

A tanuláshoz és a tudáshoz otthon megvolt a becsülete. Pedagógus

„Nagy büszkeségünk, hogy folyamatosan fenn tudjuk tartani az impakt faktorunkat!”

édesanyám egy környékbeli község iskoláját igazgatta. Én nem oda jártam, hogy ne érje szó a ház elejét. Édesapám két éves koromban meghalt. Olasz származású nevelőapám révén tanultam az ő anyanyelvét és fedeztem fel az olasz kultúrát. Nyaranta utazunk Itáliába, idén a rokonok meglátogatását is tervezzük.

– Milyenek voltak a győri évek?

– Szinte mindent a bencéseknek köszönhetek! Először is megtanítottak tanulni. Ott nem délutáni „szabadidő” volt, nem voltak „csendes” órák, elle-

nőrizték, hogy tényleg tanulunk-e az erre kijelölt három órában. „Cserébe” a négy év alatt különórák nélkül angol, latin és olasz középfokú nyelvizsgát tettem, amik rengeteg pluszpontot hoztak a konyhára a felvételin. Hadd mondjam el, az egykori kémia-tanárom fia volt nemrég az én tanítványom.

– A latin tudása biztosan sokat segített az állatorvosi tanulmányában!

– Bár a középiskolában leginkább nyelvtant és a klasszikusokat tanultuk, könnyebben jegyeztem meg a latin szakkifejezéseket. Az első anatómia-órák persze az előtanulmányokra való tekintet nélkül próbára tettek mindenkít.

– Milyen volt az ezredforduló egyetemete?

– Egész máshová estek a hangsúlyok! Másképp zajlottak az órák és a vizsgák. A mai hallgatókra jóval több tanórán és gyakorlaton kívüli feladat hárul. Hetesi gyakorlatok, teleplátogatások, ügyeletek sora. Emlékeim szerint ezeket mi könnyedén és gyorsan letudtuk.

– A mai egyetem tehát közelebb áll a gyakorlathoz?

– Ebben biztos vagyok. A vizsgák hangulata és a kimenetele is eltért a maitól. Az anyagot keményebben kérték számon, és kevésbé túnt hallgatóbarátnak az oktatás, vizsgáztatás.

– Nagy változást hozott az életében a fővárosba költözés?

– Nem, hiszen 14 éves koromtól kollégiumban laktam. Győrből csak kétféle három havonta lehetett hosszabb időre hazautazni. Az egyetemi kollégiumban is jól éreztem magam. Közösségre találtam, közösséget építettem az István utcában is, aminek fő terepe az Equus Club volt, amit harmadmagammal két évig vezettünk. A csütörtöki bulikból péntekenként 6 óra körül értünk haza a kollégiumba, az előadások látogatása ezeken a napokon nem volt túlságosan gyakori. Az első fél év után felújítottuk a klubot. Előbb levizsgáztunk, majd gleteltünk, festettünk, fúrtunk, faragtunk.

A patológiával való „végzetes” találkozásomra is az Equus Klubban került sor. A sikeres államvizsgák után ott találkoztam **Dr. Jakab Csaba** doktor úrral, aki akkor a Patológiai Tanszék-

ken dolgozott. Kötetlenül beszélgetünk, hiszen már ismertük egymást a konditeremből. Egyszer csak feltett néhány patológiai jellegű kérdést, amikre válaszoltam, majd megkérdezte, nincs-e kedvem beszélni **Dr. Rusvai Miklós** professzor úrral, a tanszék akkori vezetőjével. Másnap be mentem hozzá és egy PhD-témával jöttem ki – ettől kezdve sínen volt a szakmai karrierem!

Kutatásaim kezdetben inkább molekuláris biológiai jellegűek voltak, és ettől majdnem teljesen függetlenül végeztem a patológiai diagnosztikai munkát. Mostanában újra egyesül munkámban a molekuláris kutatás és a patológia, mert egyre több PhD-hallgatóm foglalkozik ezekkel a feladatokkal.

– **Elsősorban a sertés reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómáját (PRRS) kutatja.**

– Ez az egyik legkomolyabb károkat okozó fertőző sertésbetegség a világon. Amerikától Európáig rendkívül sok pénzt költenek a kutatására. Egy időben részt vettem az új eredményekről rendezett éves konferenciákon. Sajnos a vakcinák területén szinte ugyanott tartunk, mint 20–30 évvel ezelőtt, nem sok minden változott az alapvető védekezési módszerek kapcsán.

A vírus uniós csatlakozásunkkal, fertőzött állatok importja révén terjedt el Magyarországon. Mára azonban, szinte egyedülálló módon sikerült felszámolni ezt a betegséget. Ebben a Nemzeti PRRS Mentés Bizottság mögött álló szakértői csoport tagjaként vettem részt. Feladatunk nem ért véget, mert hatalmas munkával jár a mentesség fenntartása, az ellenőrzés kézben tartása, amihez megvannak a megfelelő szakemberek.

– **Gondolom, azzal nem számolhatunk, hogy ez a vírus eltűnik.**

– Ha egyetlen állatot nézünk, az esetek nagy részében az immunrendszer idővel leküzdí a fertőzést, de egy adott állományban gyakran több ezer, esetleg tízezer állat van. Ezek a tenyészállomány utánpótlása révén cserélődnek is, olyan állatok kerülnek be, amik még nem találkoztak a vírussal. Az egyik legnagyobb kihívás a fertőzött telepeken az úgynevezett sül-

dóaklimatizáció, mentes telepeken pedig a megfelelő karanténozás.

– **Önt az 1878-ban alapított Magyar Állatorvosok Lapjának főszerkesztőjeként is széles körben ismerik. Kérem beszéljen erről a feladatáról is!**

– Elődöm, **Dr. Visnyei László** docens úr visszavonulása előtt, 2014-ben hívt fel néhai **Dr. Tuboly Tamás** dékánhelyettes úr és elmondta, **Dr. Sótónyi Péter** dékán úrral arra gondoltak, hogy én legyek az új főszerkesztő. Elvállaltam és nem bántam meg. Azóta rengeteget olvasok. Ha csak a 10 százalékát megjegyezném a kéziratok tartalmának, én lennék a legokosabb állatorvos.

A szerkesztőség működése nagyon egyszerű. Vagyok én, **Dr. Jakab Csaba**, a helyettesem, a szerkesztőségi titkárnő és a tördelő. A rovatvezetők a lektorálásban segítenek. Egy éve DOI szám is tartozik minden cikkhez, aminek segítségével digitálisan is elérhető a publikációk. Nagy büszkeségünk, hogy folyamatosan fenn tudjuk tartani az impakt faktorunkat, ami egy magyar nyelven íródó, magyarok által olvasott újság esetén hatalmas dolog.

Elsődleges küldetésünknek tartjuk, hogy a szakma különböző területein dolgozó állatorvosok találjanak olyan írásokat a folyóiratban, amiket hasznítani tudnak a munkájukban. Ezért nem tudunk, nem is kívánunk versenyezni olyan lapokkal, amelyek kizárólag egy-egy szakterülethez kapcsolódó kutatási eredményeket közölnek.

– **Hol publikálja kutatási eredményeit a lap főszerkesztője?**

– Szakmai megítélésem nagyon nagy százalékát a külföldi, angol nyelvű publikációk jelentik. Mint mindenkinek, aki ebben a pozícióban dolgozik az egyetemen, a Q1-es vagy D1-es besorolású újságokban való publikálásra kell elsősorban törekednünk és ez így is van rendben. A Patológiai Tanszéken arra törekszünk, hogy növeljük az egyetem tudományos teljesítményét, minél több PhD-hallgató védje meg értekezését, sajátítsa el a megfelelő módszereket, nyerje el azokat a képességet, amelyekkel idővel önálló kutatást kezdhet.

– **A 2022. évi Marek Napok Puding beszélgetése óta széles körben is-**

mert, hogy az egyetemen nemcsak diplomáját és tudományos fokozatát szerezte meg, hanem itt talált rá párjára is...

– ...aki tényleg állatorvos, meg is gyógyítja a betegeit. Jó érzés látnom hogy bánik az állatokkal, mennyit képes irodalmazni, olvasni bármelyik betege kapcsán. A szakmában kevés a kapcsolódási pont közöttünk. Én a beküldött szövegtani mintákat vizsgálom és küldöm az eredményt, a diagnózist a kollégáknak.

Két gyönyörű, 12 és 14 éves lányunkkal Veresegyházon lakunk. Nagyobbik lányom rendszeresen átjár segíteni a kórházi állatokat ellátni. Ő szeretne állatorvos lenni. A család nagyon fontos számomra, de sajnos szüleinket ritkán tudjuk felkeresni. Olyankor kerestbe kell utazzuk az országot, hiszen a feleségem a másik irányból, Békéscsabáról származik.

Szerves része a mindennapjaimnak a sportolás, a súlyzós edzések, a thai bokszt és a foci. A csapatsportokat a tévében is figyelemmel kísérem.

A másik hobbim a humán egészségügy. Elsősorban az érdekel, hogy miként tudjuk fenntartani az egészségünket ebben a rendkívül káros, szinte mérgező táplálkozást és életformát ösztönző környezetben. Ezzel kapcsolatos ismereteimet hallgatóimmal is gyakran megosztom előadásaimon. Ha egy családban, szűkebb rokoni körben nincs orvos/állatorvos, akkor az állatorvostan-hallgató lesz az orvos. Ezért – szerintem – már értelmeznie kell tudni egy humán vérvizsgálati eredményt, képalkotó leletet, amit épp feltettek az EESZT-re, de a nagymama még nem jutott el vele a háziorvoshoz.

– **Ebből az interjúból nem maradhat ki a kérdés: Egészséges-e a sertéshús?**

– Szerintem igen. De csak egészséges állatnak lesz egészséges a húsa. Ha jó körülmények között nevelik fel, nem kell félni. A vörös hústól sem kell félni, bármennyire is próbálják demonizálni. Nagyon sok állításról bizonyosodott már be, hogy szándékos ferdítések, megfizetett hazugságok születtek. Mindenki nyugodtan egyen lehetőleg magyar húst és tojást, mert ezek jó minőségű és egészséges élelmiszerek!

Ha az Állatorvostudományi Egyetemen arról rendeznék versenyt, hogy a hallgatók közül ki kötelezte el előbb magát a pálya iránt, akkor nem cél-, hanem rajtfotót kellene készíteni. A negyedéves Kurucz Gergő, a Hallgatói Önkormányzat Kulturális, Sport és Kommunikációs Bizottságának elnöke, a Tokaji Borvidék egyik neves borász családjának leszármazottja is e képzeletbeli verseny esélyese lehetne, hiszen már az óvodába indulás előtt a kiskacsák itatójában cserélte a vizet. Hogy milyen sűrű életet él, azt jól jellemzi, hogy mennyi különböző területen próbálta ki magát. A vele folytatott beszélgetésből kiderül, mi a hasonlóság a borászok és az állatorvosok között.

Beszélgetés Kurucz Gergő állatorvostan-hallgatóval

Aki egy percet sem szeret tétlenkedni

BALÁZS GUSZTÁV

– *A Hegyalján, Tállyán születél. Szülőtájad elválaszthatatlan a kurucoktól...*

– ...Édesapám a szomszédos Golopról járt udvarolni édesanyámnak, a Kurucz családnév így került be a falunkba. Ő rendőr főhadnagy a Szerencsi Rendőrkapitányságon. Engem a Hegyalján **Hollókői Miska** unokájaként ismernek. Családi pincészetünk ugyanis anyai nagyapámhoz kötődik, aki ötödik generációs borász. Édesanyám a családi vállalkozás ügyvezető igazgató „mindenesé”, feladatköre a papírmunkától a marketingen át a pénzügyekig terjed. A húgom sem áll messze a természettudományoktól, dietetikusnak tanul Debrecenben. Szívügyünk a Hollókői Pincészet, ahol hagyomány, hogy amikor az unokák hat hónaposak, leviszik őket a pincébe és belemártják a cumijukat a 6 puttonyos aszúba. Így oltották belém is a szőlész és borász hagyományok szeretetét, tiszteletét.

– *Ettől kezdve egyenes is lehetne a történetünk, ha borász lapot íránk!*

– Nem is vált a bor vízzé, még akkor sem, ha hároméves koromban megkaptam az első kacskáimat a nagymamámtól és óvodába indulás előtt már az én feladatomból volt az ő ellátásuk. Házat édesapámmal közösen építettünk a tucatnyi apróságnak.

Később jöttek a tyúkok, libák, gyöngytyúkok, pulykák, galambok,

„Az élő állatok bevonása, a klinikákra járás, a hetesi gyakorlat, a mobilklinikai gyakorlatok hozzájárulnak ahhoz, hogy ne veszítsük motivációnkat a tanulásra”

fürjek és a négylábúak: kecskék, juhok, szarvasmarhák. Most, egyetemistaként egy kicsikét kisebb, viszont annál különlegesebb az állatállomány. Egy szamár és négy bárány mellett egy emu és egy őz szaladgál az udvaromban. A baromfiudvarban viszont ugyanúgy zajlik az élet mint húsz éve.

Közben jártam nagyapámmal a szőlőbe és a pincében is sokat foglalatostkodtam. Mivel a Szerencsi Rákóczi Zsigmond Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolába és Művészeti Iskolába jártam, én lettem Pincészetünk „tolmácsa”. Ha külföldi csoport érkezett, én fordítottam a kóstolókon elhangzó beszédet. A 7. osztály végén közép-, két évvel később felsőfokú nyelvizsgát tettem angol nyelvből. Gimnazista koromtól magyar és külföldi csoportokat bíztak rám.

Közben végig állatorvos akartam lenni, bár iskolámban több művészeti ágon is kipróbáltam magam. Képzőművészeti munkámért nemzetközi aranyplakettet is kaptam. Ma is

szívesen szobrászkodok és festek. A drámacsapatnak első koromtól voltam tagja, a néptáncosok közé a következő évben kerültem. Hangszeren is játszottam, először szaxofonon, rövid ideig pedig zongorázni is tanultam. Középiskolámat azért választottam, mert ott a biológia és a kémia oktatás kiemelkedő volt, amit egy frissen felújított természettudományos laboratórium is szolgált. A fiatal állatorvosok közül itt tanult az idén diplomázó **Zákány Benjámin**, még előtte pedig **Dr. Balajthy Bálint**.

– *Ötvöződik benned a human és a real érdeklődés. Középiskolásként első helyezést értél el Csurgón egy konferencia környezetvédelmi szekciójában, majd ugyanezzel a kutatással másodikat a TUDOK hasonló versenyén. Emellett az iskolai rendezvények, megemlékezések szónoka, versmondója voltál.*

– Számomra ez a természetes. Végzősoron az állatorvos az állatok mellett az emberekért is dolgozik, amelynek a helyes kommunikáció fontos része. Amíg ide eljutok, rengeteg alkalom nyílik a kisebb-nagyobb közösségek szolgálatára is, legyen szó az általános iskola diákönkormányzatáról, a középiskolai diákpresbitériumról vagy az

egyetemi hallgatói önkormányzatról...

– ... ahol a novemberi tisztújításkor a **Kulturális, Sport és Kommunikációs Bizottság elnökévé választottak. Ezzel a folytonosságot is megtestesíted, hiszen addig a Nemzetközi Kapcsolatokért Felelős Bizottságban dolgoztál.**

– Folytatni kívánjuk azt a gyakorlatot, amit **Madarász Noémi** korábbi HÖK elnök és lelkes csapata kialakított: minden feladatnak és pozíciónak legyen meg a felelőse, mert ez a feltétele a rendezvények pontos megvalósításának.

– **Hol tanultál meg olyan szépen beszélni, hogy most már az egyetemi eseményeket konferálo és versmondással is közreműködsz ünnepségeken?**

– Mondhatnám, hogy a pincében..., de valójában az iskolában, ahol egy nagyon kedves magyartanárom figyelt fel a hangomra. Szépkiejtési versenyekre jártam, drámaversenyeken választott meg a zsűri a legszebben beszélő szereplőnek.

– **Nincs tehát lámpalázad!**

– Emlékeim szerint soha nem is volt. Ha felmerül egy váratlan kérdés, nem jövök zavarba, ki tudom magam fejteni, hiszen – mint már említettem – gyerekkorom óta rengeteg emberrel találkoztam. A pincében sem ijedhetünk meg attól, ha államtitkárt, polgármestert vagy főjegyzőt kell vendégül látnunk. Mindenkinek mindig ugyanazt a hegyaljai élményt igyekszünk nyújtani. Ezek a tapasztalataim segíthették elő azt, hogy az egyetemen is számítanak rám a rendezvényeken. Emlékszem, amikor ide felvételizni kívánó diákként elgondolkodtam, milyen jó is lenne, ha egyszer én konferálhatnék egy évnýtót, diplomaosztót. Akkor ez csak álomnak tűnt, ma már valóság.

– **Példád szerint a borászok és az állatorvosok a kommunikációs készségükben hasonlítanak egymásra...**

– Az első esetben ezt nem is kell magyarázni. Leendő szakmámban pedig, ahol sokszor nagyon erős lelki kötődés alakul ki a gazdák és az állatok között, határozottan, de együttérzően kell egy kockázatos, fájdalom-

mal járó beavatkozást megindokolni a tulajdonosnak.

– **Véleményed szerint a tanulásban mi legfontosabb a mai hallgatóknak?**

– A gyakorlati oktatás. Nagyon kevés olyan egyetem van, ahol ennyi gyakorlati lehetőség van. Az élő állatok bevonása, a klinikákra járás, a hetesi gyakorlat, a mobilklinikai gyakorlatok nagy részben hozzájárulnak ahhoz, hogy ne veszítsük motivációnkat a tanulásra. Vannak nagyon nehéz vizsgáink, vannak olyan időszakok, amikor kevés idő jut magunkra. Ha nem lenne ilyen rendszeres és hasznos gyakorlatias kapcsolatunk az állatokkal és a klinikai munkával, akkor hamar elveszíthetnénk a motivációnkat.

– **Mi az, ami a tudásból a legfontosabb?**

– Mindannyian olyan tudást szeretnénk, ami doktorrá avatásunk után a lehető leghosszabb ideig megállja a helyét. Nyilván szembesülni fogunk azzal, hogy az élet folyamatos tanulásból áll. Ehhez azonban stabil alapok kellene. Ha ezeket az egyetemi éveink alatt elsajátítjuk, meglehetősen távozhatunk az Alma Materből.

– **Mi a legfontosabb számotokra a leendő szakmában?**

– Erre a kérdésre azért sem könnyű válaszolni, mert azt is nehéz megmondani, hogy egészen pontosan mit szeretnénk csinálni a végzés után. Én nagyon szeretem, ha minden az eltervezett menetrend szerint halad. Ez talán megnehezíti a dolgomat, hiszen sokszor a váratlanul felmerülő lehetőségek kínálnak a legtöbbet az életben. Arra törekszem, hogy már az egyetemen sikerüljön a számomra hosszú távon legmegfelelőbb irányt megtalálni.

– **Hogyan képzeled el magad állatorvosként?**

– Úgy jöttem az egyetemre, hogy elsősorban lovakkal, mellettük nagyobb haszonállatokkal szeretnék foglalkozni. Elsős koromtól járok viszont a szerencsi kisállatokkal foglalkozó rendezőbe is, ahol az orvosok és asszisztensük csapattagként gondolnak rám. Alig várjuk, hogy hazamehessek és a pénteki rendelésekben segítsek. Észak-Magyarországon nagyon jel-

lemzőek a vegyes praxisok, így egyelőre én is ebben gondolkodom.

Búza László doktor családi barátunk, és Európa talán egyik legjobb sertés állatorvosa. Már az egyetem előtt is sokszor kísértem el telepekre, ahol a sertésekkel való munka is nagyon megtetszett. Az ő témavezetésével írom a diákköri dolgozatomat, szintén ilyen témában. Tagja vagyok a Sertés Szakkollégiumnak, alapítótagja a Marek József Lógyógyász Szakkollégiumnak is. Utóbbiban **Kovács Hédi** mellett elnökhelyettesi, titkári teendőket látok el.

Harmadév óta már többször is megessett, hogy „lovazással” kezdtem **Dr. Balogh Tamás** kiváló lovas állatorvossal, aki Nyíregyházán és környékén dolgozik. Hazaérve fél 5-től a kisállatrendelésen segítettem Szerencsen, este pedig már csoportot kóstitoltam Tállyán. A legjobban azt szeretem, ha így néz ki egy napom.

– **Volt-e valami eddigi tanulmányaid során, ami nehézséget okozott?**

– Amikor idejöttem, azzal szembesültem, hogy az állatorvosi diploma megszerzéséhez nem elegendő a józan ész és az órákon való odafigyelés. Ez nagy sokkot okozott, hiszen 12 éven át kitűnő osztályzatokat szereztem, kisebb energiabefektetéssel is. Az egyetemen azonban igenis neki kellett ülni a tanulásnak.

– **Amikor nem tanulsz, nem segítesz az orvosok mellett és nem vezeted a vendégeket a pincében, akkor szobrot formázol vagy képet festesz?**

– Igen, de ezeken kívül nagyon szeretek olvasni, kirándulni és ha időm engedi, lovagolni. Saját állataimmal is rengeteg a teendő. Mindemellett volt iskoláimból sok barátommal tartom a kapcsolatot. Mivel sokfelé élnek, hozzájuk is sűrűn utazok.

– **Lovad ugye még nincs?**

– Sajnos még nincs. Azért van így, mert nem gondoltam helyesnek, hogy úgy tartsak lovat, hogy nincs elég időm rá, mert ők erre nagyon érzékenyek. A végzésem után viszont mindenképp egy tanyán képzelem el az életemet, ahol végre lehetőségem nyílhat a lótarásra, tenyésztésre is.

Nesztelenül halad fogatunk Dóramajor puha homokján. Nagy Sándor, a hetesi gyakorlatok lovas oktatója, fogathajtó világbajnokságok résztvevője szinte észrevétlen ostorsegítséggel hajtja a két nóniuszt (mintha csak legyeket hajtana el róluk), s közben mesél. 1950-ben, a Somogy megyei Nagycsepelyen született, gyerekkorától háziállatok mellett élte életét. Megtisztelve érzem magam, amikor kéri, hogy üljek mellé a kocsira, s önkéntelenül felelevenítem lovas emberek között szerzett emlékeimet. Csakhamar megtudom, hogy Csillag, a nyerges ló és Ignác, a rudas, testvérek, Hetényegyházáról származnak. Igazolják is fajtájuk leírását: legfőbb jellemzőjük a tömegesség, sokoldalúak, nyugodtak, kitartók. Az egyik kanyarban szemem elé villan a Lóklinika épülete. Megkérdezem a fogatost, voltak-e már a lovakkal a kórházban. „Nem, mert nemcsak hajtjuk, hanem gondozzuk is őket, ezek még nem voltak sánták.” A járatást befejezve kifogják a lovakat, leülünk az istálló padjára, úgy beszélgetünk. Végig azt érzem, hogy lovas embernek a ló nem is a társa, hanem testének folytatása.

Beszélgetés Nagy Sándor fogathajtó válogatottal

Sikereinek titka a munka és az alázat

BALÁZS GUSZTÁV

– Balatonszárszótól délre, egy zsákfaluban születtem 74 évvel ezelőtt. A szüleim és a nagyszüleim gazdálkodó emberek voltak. En is ebben a paraszti világban nőttem fel. Kedvenceim a lovak voltak, alig vártam, hogy a mezőgazdasági munkák szünetében a kútra hajthassam őket itatni.

– **Mennyi idő kellett ahhoz, hogy az álom megvalósuljon és a nagyok között versenyezzen?**

– 35 év... Próbáltam megszokni a városi világot, nem igazán sikerült, de nem is bántam meg. Keszthelyen végeztem mezőgazdasági technikumot, majd a kaposvári főiskolán kezdtem tanulni, de csak egy évet jártam. Úgy gondoltam, hogy túl hosszú lenne az nekem. Így azután előbb Siófokon, a Gabonaforgalmi Vállalatnál dolgoztam raktárosként egy több ezer vagonos telepen, majd a Kaposvári Húskombinát Siófoki Kirendeltségénél lettem állatfelvásárló.

Ifjú házasként társasházba költöztem. Mivel az otthoni mezőgazdasági munkához szoktam, kerestem a lehetőséget a „kiszabadulásra”. Meg is találtam. Feleségem családjának szán-

tó földje és telke volt. Ebből lett a siófoki tanyám. Istállót, disznóólakat építettem. Egy lebontott régi Tüzeptelep alapanyagát gyűjtöttem össze. Kilencven százalékban féltéglát hoztam haza, de lassanként csak felépült a majorságom. Szegény szüleim is sokat segítettek ebben. Ha megszorultam, ha mesterembert kellett kifizetni, mindig számíthattam rájuk.

– **Mikor vált könnyebbé az élete?**

– Amikor már állatokkal népesítettem be a tanyát. Disznókat hizlaltam, marhákat tartottam, és lett 4-5 lovam. Aztán úgy alakult, hogy versenyekre jártam.

– **Látta Fülöp herceget Magyarországon?**

– Igen! Az 1972-es kecskeméti fogathajtó világbajnokságon nézőként vettem részt.

– **Mire emlékszik a versenyből?**

– Arra, hogy nekem minden tetszett! Tátott szájjal néztem a díszes, elegáns fogatokat. A szép lovakat, csillogó szerszámokat, gyönyörű kocsikat; a

„Én is adtam, én is kaptam kölcsön lovat versenyekre”

hajtók eleganciáját. Azután néhány évvel később megvásároltam az első fogatot, saját erőből. A 80-as évek elején 80 ezer forintért vettem két lovat. Mai szemmel ezen az összegzen azért lepődnének meg, mert olcsónak gondolnák, az akkori lóárakhoz képest viszont drágának számított a vétel.

– **Ezek voltak a legendás somogy-sárdi ügetők?**

– Úgy igaz! Erről a méntelepről nagyon sok jó ló került ki. Rendőrségre, lóversenyre egyaránt. Híres volt a magyar fakótenyésztésük is. Az én két amerikai ügetőm ritka jó pár volt. Az ilyen lovakat a pesti Kincsem Parkban kétkerekű kocsikban, sulkykban hajtják. Azóta is példa nélküli a fogathajtásban, hogy tiszta véru ügetők ilyen eredményesen szerepeljenek. Nem vagyok elfogult! Addig is nagyon jól mentek, amíg nálam voltak, de a fantasztikus képességük egy osztrák hajtónál csúcsonodott ki. 1990-ben adtam el őket, és két év múlva, amikor Amerikában voltunk, a szemem láttára ezek nyerték a világbajnokságot! Gondolhatja, mit éreztem, ahogy ott álltam félrehúzott szájjal. Nem tudtam a közelükbe se menni.

– **Miért adta el ezeket a lovakat?**

– Állami támogatással kaptam három gyönyörű mént. Emiatt könnyebb szívvel adtam oda őket, mint egyébként tettem volna. Gyönyörű lovakhoz jutottam, csak hát kiderült róluk, nem nagyon voltak alkalmasak erre a sportágra. A gidránok nemigen szeretik húzni a kocsit.

– **1988-ban bekerült a válogatott keretbe. Az 1989-es VB előtt Dóramajorban tartották az egy hónapos edzőtábor. Az egykori "tökhéj" istálló állásai a magyar kettesfogathajtók lovaival voltak tele.**

– Akkor még a Siótour SE versenyzője voltam. Az első VB-men 16 nemzet 60 egyéni versenyzője között a 14. helyen végeztem.

– **Miért volt mindig annyira népszerű a magyar lovassportok között a fogathajtás?**

– Azért, mert látványos, izgalmas és eredményes volt. Különösen a terep-akadályok színesítették és tették még idegterepőbbé a versenyt. Az utolsó

nap, amikor csupán pár pont különbség alakult ki a mezőnyben a bemutatás és a díjhajtás eredményei után az elől állók között ökölbe szorított kézzel könyörögtünk, jaj Istenem, csak maradjon meg a pozíciónk! A záró akadályhajtásban akár hat helyely is lejjebb lehetett csúszni, ha valaki sok hibapontot szedett össze. De ugyanennyit lehetett előre is lépni.

– **Mi volt a legszebb élménye a fogathajtásban?**

– A sok csodálatos élmény közül talán az amerikai VB, amin a **Lázár** fivérrel, **Vilmossal** és **Zoltánnal** valamint **Kecskeméti Lászlóval** együtt vettünk részt. Laci hajtotta **Bárdos György** fogatát, én voltam a navigátora. Az utazás, a milió, a kiszolgálás, a pálya..., minden felejthetetlen volt!

Szép emlékeket őrzök az együttműködésről is. A versenytársakkal barátok voltunk. Ha kijutott az egyik kollegánk a világbajnokságra, de nagyon jó ló kellett volna neki, felajánlottuk a miénket: Tessék parancsolj, itt a lovam, vidd el! Én is adtam, én is kaptam kölcsön lovat.

– **Elárulja mi volt sikereinek a titka?**

– A munka és az alázat. Sokat dolgoztunk. Ha egy nap, netán kettő kimaradt az edzésből, már lelkiismeretfurdalásom volt, és észrevettem, hogy a gyeplő már nem úgy áll a kezemben, mint amikor minden nap gyakorolja az ember a hajtást.

– **Hogyan folytatódott az élete az első sikeres versenyek után?**

– Profi kettesfogathajtóként a magyar élvonalban versenyeztem, számos hazai és nemzetközi sikerrel, később edzősködtem is. Aktív pályafutásom utolsó éveiben 2005-ben a Salzburgi VB-n 10. helyezést lettem.

A siófoki tanya már a múlté, a 2000 négyszögöles területre egy új városrész épült. A Sióturnál beszűkültek a lehetőségek, ekkor hívott **Kocsi János**, a fogatsport elkötelezett támogatója Tápíószentmártonba, a Kincsem Lovasparkba. Ott voltam négy vagy öt évig. Nagyon sok lipicai lovat hajtottam, már csak azért is, mert ott más nem volt. Kiváló, híres lovak voltak az állományban. Saját félvér lovaik is voltak, azokat is hajtottam.

Beszélgetésünk után értesültünk arról a nagyszerű hírről, hogy a Magyar Lovassport Szövetség Fogathajtó Szakbizottsága a szakág február 26-i közgyűlésén, Mezőhegyesen életműdíjjal tüntette ki Nagy Sándort, amihez szívből gratulálunk!

A lovasparkban telepvezetőként is dolgoztam. A beruházás még félkész volt, de ló már volt egy csomó, azokat tanítani és versenyeztetni kellett. Ez a feladat várt a hajtók esetében is. Kicsit sok volt rajtam a teher. Ottani munkámnak egy szívinfarktus vetett véget.

– **Mi változott a fogathajtásban 20-30 év alatt?**

– Még több pénzt kell ráfordítani. Kevés ember tudja magánemberként fenntartani a fogatját. Egy négyesfogat teljes embert igényel egy napra.

– **Mozgalmas évek után az Állatorvostudományi Egyetemen állapodott meg.**

– 1998-ban kerültem Dóramajorba állattenyésztőnek. Ide hoztam a lovaikat is, itt edzettem velük. A talajt szinte fogathajtásra teremtették. Amint eláll az eső már rá lehet menni, a homok magába szívja az égi áldást.

Ma már nincsenek saját lovaik, de az egyetem lovaikat, amik közül két pár a hallgatók oktatását segíti a hetesi gyakorlat során, úgy tekintem, mintha az enyéim lennének.

– **Miként zajlik az oktatás a hetesi gyakorlaton?**

– Minden nap trágyázással kezdődik és lóápolással folytatódik. A diákok felülnek a kocsira, fogják a gyeplőt és tanulják az alapokat. Egyenesen menjen a ló. Egyenesen legyen a fejük, tartsák az ütemet, amiben elkezdünk ügetni, az az ütem maradjon. Ne legyen több, ne legyen kevesebb. Ezt nagyon sokszor elmondom a hallgatóknak és hát a múlt évben is részt vettek a gyakorlaton 150-en. Volt olyan diák, aki addig csak állatkeremben látott lovat. Az első nap a többség nem tudja, mihez nyúljon, hogyan nyúljon, csak néznek és várnak. A hét végére már látszik rajtuk egy kis önállóság. A féknél persze én vagyok és az ostor is az én kezemben van.

K&H ösztöndíjpályázat

Fenntarthatóság a jövő agráriumáért

Szabó Ábel első, Huber Fanni Sára második helyezést ért el a K&H a fenntartható agráriumért ösztöndíjpályázatán. Hallgatóink kimagasló teljesítményének köszönhetően az Állatorvostudományi Egyetem kapta az intézményi különdíjat a január 29-én tartott díjátadón.

A program célja, hogy anyagi támogatással segítse az ágazat hosszú távú fejlődését szolgáló hallgatói kutatásokat, valamint ösztönözze a mezőgazdaság hatékonyabb, biztonságosabb modernizációját a fenntarthatóság jegyében. Az évenként változó témakörök az agrárágazat aktuális kérdéseire keresnek innovatív válaszokat.

Szabó Ábel a Növényi alapú antibiotikum alternatívák in vivo hatékonyságának meghatározása házi tyúk szalmonellózisa esetén című

munkájával ért el első helyezést. Kutatásában a hústermelő állatok egészségmegőrzését szolgáló antibiotikumok hatékony helyettesítését tűzte ki célul. „Az állattenyésztésben alkalmazott antibakteriális szerek felhasználásának szigorítása következményesen maga után vonta az alternatív hatóanyagok iránti piaci igényt. A természetes alapú, növényi kivonatok ígéretes lehetőséget jelentenek az antimikrobiális tulajdonságaiknak, könnyű előállíthatóságuknak és gazdaságosságuknak köszönhetően, mindemellett pedig számos fogyasztói elvárásnak megfelelnek.”

Témavezető: **Dr. Kerek Ádám** egyetemi tanársegéd, Gyógyszertani és Méregtani Tanszék.

Huber Fanni Sára kutatási területe A kurkumin acetamipriddel szembeni védő hatásainak vizsgálata mé-

zelő méhekben. Dolgozatában kiemelte: „A méhek beporzásban játszott szinte kizárólagos szerepe miatt a gazdasági hatás megnyilvánul a különböző gyümölcsök, zöldségek, kisebb részben gabonák és takarmánynövények szaporodásának megvalósulásában. Az ökoszisztéma komplexitása miatt a méh populáció drasztikus csökkenésének környezetre gyakorolt hatása beláthatatlan következményekkel járhat, így a folyamatot mindenképpen vissza kell fordítanunk.”

Témavezetők: **Dr. Mackei Máté** tanszéki állatorvos és **Dr. Mátis Gábor** egyetemi docens.

*

Az intézményi különdíjat **Dr. Ózsvári László** professzor vette át, aki öt éve tagja az ösztöndíjpályázat szakmai zsűrijének.

Akadémiai Beszámolók

Örömmel számolunk be arról, hogy az MTA Állatorvos-tudományi Bizottsága és az Állatorvostudományi Doktori Iskola január 29- 31. között, immár 50. alkalommal tartotta meg az Akadémiai Beszámolók ülésorozatot.

Ez a kiemelkedő esemény nem csupán az intézmény és a szakma hagyományait tükrözi, hanem a kutatók és PhD-hallgatók számára egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy eredményeiket, valamint metodikai fejlesztéseiket bemutassák egy szélesebb szakmai közönség előtt.

A program patinájának megfelelően kiemelten fontosnak tartottuk bemutatni az állatorvos-tudomány és élelmiszer-biztonság területén 2023-ban született kutatási eredményeket és örömmel adtunk lehetőséget többéves kutatásokat bemutató előadásoknak is.

Az idei jubileumi rendezvényre a Tolnay Sándor Előadóban került sor, ahol a különböző szekciók keretében számos érdekes beszámoló hangzott el.

Az idei ülésorozat szekciói a következők voltak:

- **Élettan és biokémia, Patológia, Gyógyszertan és toxikológia, Morfológia**
- **Élelmiszerhigiénia, Állategészségügyi igazgatás**
- **Bakteriológia, Viroológia, Immunológia**
- **Állathigiénia, Állattenyésztés, Genetika, Takarmányozás**
- **Parazitológia, Állattan, Halkórtan**
- **Klinikumok**

Az Akadémiai Beszámolókon való részvétel nem csupán befejezett munkákkal lehetséges. A pódiumon metodikai fejlesztések, részeredmények, folyamatban lévő kutatások bemutatására is teret kaptak a fiatal kutatók,

így a PhD-hallgatók számára akár többszöri részvétel is megadatott, ami hozzájárulhat a konferenciakörnyezetben szerzett jártasságuk fejlődéséhez. Ráadásul a folyamatban lévő kutatások esetén akár a résztvevők megfigyeléseit, hozzászólásait felhasználva tudják tudományos munkájukat tovább végezni. Az idei ülésorozat a TDK-n részt vett hallgatók bemutatkozását is támogatta. A rendezvény nem csupán tudományos bemutatkozási lehetőség, hanem közösségtéremtő esemény is

Köszönjük, hogy részt vettek az idei jubileumi Akadémiai Beszámolókon, és bízunk benne, hogy a következő ötven évben is tovább erősödik a tudományos közösségünk.

A szekcióülésekről készül, az előadások legfontosabb megállapításait tartalmazó tájékoztató megjelenik a Magyar Állatorvosok Lapjában.

A mi hallgatónk 69 országból jönnek, ők az Állatorvostudományi Egyetem nagykövetei. Nagyon fontos, hogy a hallgatók szervezzék és adják az Országos Állatorvos Bál műsorát és az is, hogy az egész estén találkozzon a jövő generációja azokkal a kollégákkal, akik az elmúlt években, évtizedekben tanultak intézményünkben, hangsúlyozta Dr. Sótornyai Péter rektor.

Országos Állatorvos Bál

UNIVET

Horváth Anikó/Fényfotó képeivel idézzük fel ennek a csodálatos estének a beszélgetős, táncos és játékos pillanatait. A gyönyörűen berendezett aula ünnepi világítása elvarázsolta az Országos Állatorvos Bál közönségét.

„A játék.

Az különös.
Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó,
nyitható és csukható,
gomb és gömb és
gyöngy, gyűrű.”

Kosztolányi Dezső
versének részletével
búcsúznak
a bál óráktól
a jövő februári
vizontlátás
bizakodásával.

A világ élvonalában a hazai állatorvos-képzés

2023 utolsó negyedéve sikereiben bővelkedett az Állatorvos-tudományi Egyetem számára. Tudományos munkája alapján a korábbiakhoz képest előrébb sorolták a Sanghaj rangsoron, az ARWU-n. Emellett szakmai, oktatási tevékenységének átvizsgálása után az Európai Állatorvos-képző Intézmények Egyesülete (EAEVE) már negyedik alkalommal akkreditálta az intézményt. A sikeres minősítésnek köszönhetően az Egyetem diplomáját a következő hét évben elismerik az összes európai országban. Az EAEVE értékelését megelőzően a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) auditja is megerősítette az Egyetem kiválóságát, amit a friss ISO 9001:2015 tanúsítvány kibocsátásával is alátámasztott. Az eredmények tovább erősítik az intézmény nemzetközi tudományos elismertségét, hozzájárulva Magyarország kiemelkedő szerepéhez az állatorvos-képzés területén.

Előrelépés a Sanghaj rangsoron

Előrelépett a világ legjobbait felsorakoztató Sanghaj rangsoron, az Academic Ranking of World Universities (ARWU), Global Ranking of Academic Subjects – Veterinary Sciences kategóriában az Állatorvos-tudományi Egyetem. Az ARWU a világ egyetemeinek besorolására, a kategóriánként normalizált idézettséget, a nemzetközi kutatói együttműködések, és a Veterinary Microbiology, illetve a Veterinary Research top folyóiratokban megjelent cikkek számát veszi figyelembe. Az ARWU évente több ezer tanintézményt értékel, szakterületünkön a legjobb 300 egyetemet teszik közzé. Ezek alapján az Állator-

vostudományi Egyetemet jelenleg a világ legjobb 150 állatorvos-képző intézménye között tartják számon, az európai 98 állatorvos-képző intézmény közül a legjobbak között. További előrelépésének záloga a folyamatos, magas szintű tudományos tevékenység.

Európában mindenütt elfogadják a diplománkat

2023 decemberében vette át **Prof. Dr. Sótornyai Péter**, az Állatorvostudományi Egyetem rektora, az EAEVE akkreditációját. Az elismerés azt jelenti, hogy hazánk egyetlen állatorvos-képző intézményében, a következő hét évben megszerzett állatorvosi diplomát, az európai országok bármelyikében – minden további honosítási eljárás nélkül – elfogadják. Az értékelési folyamat során szigorú, az intézményekre egységesen vonatkozó szempontok szerint elemzik a képzéseket, melynek két eleme: egy részletes írásbeli önértékelés, valamint egy egyhetes, a nemzetközi bizottság által végzett személyes vizsgálat.

Az Egyetem nem először kapta meg a tanúsítványt. Az EAEVE, az európai állatorvos-képző intézmények oktatási színvonalát elemző, 1988-ban alapított szervezet, 1995-ben vizsgálta és illette elismeréssel először a képzést, majd 2004-ben és legutóbb 2014-ben ratifikálta azt. A 2016 óta ismét önálló Állatorvostudományi Egyetem 2023 szeptemberében fogadta az EAEVE Látogató Bizottságát. A látogatás során nagy körültekintéssel ellenőrizték a felszereltséget, az oktatási-szervezeti felépítést, a minőségbiztosítási rendszert, az oktatás tartalmát és módszertanát is. Beszéltek kutatókkal, oktatókkal, hallgatókkal, egyéni és bizalmas megbeszélés keretében, valamint felkeresték külső partnereinket.

Az értékelés összegzéseként kiemelték az intézményben tapasztalt fejlődésorientált gondolkodást, a gyakor-

lati és elméleti oktatás jól kidolgozott egyensúlyát és a tanegységek kiváló kohézióját, kitértek a magas színvonalú klinikai működésre és a növekvő számú, innovatív kutatási tevékenységre. Külön méltatták a dolgozók és a hallgatók összefogását, hihetetlen elkötelezettségét Alma Materünk iránt.

Aktív részvétel a világ tudományos vérkeringésében

Ezzel párhuzamosan az Állatorvostudományi Egyetemet 2023. januárjától a Magyar Akkreditációs Bizottság (MAB) is megvizsgálta, az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosításának sztenderdjei és irányelvei (ESG 2015) szerint. A sikeres ISO 9001:2015 auditálást tanúsító okirat 2023. szeptemberében került kibocsátásra.

Az Egyetem számára kiemelten fontos a nemzetközi tudományos elismertség, ezért folyamatosan arra törekszik, hogy nem csak magas színvonalú és kiváló minőségű képzést biztosítson hallgatói számára, de aktív részese legyen a világ tudományos vérkeringésnek. Ezzel összhangban tudatosan teljesíti mind a nemzetközi akkreditációs szervezetek, mind a MAB ajánlásait, útmutatásait.

Az EAEVE Dr. Bartha Tibor rektor-helyettes urat 2024. és 2025. évre az egyesület 10 tagú végrehajtó bizottságába (Executive Committee, ExCom) választotta.

Így a 8 régió közül személyén keresztül Egyetemünk képviseli a 7. régiót (Csehország, Szlovákia, Magyarország és a volt jugoszláv tag-államok állatorvosképző intézményeit) a vezetőségben.

Keresleti piacon

A 7. alkalommal került sor az Állatorvostudományi Egyetem Állásbörzéjére február 8-án. A Rektori Hivatal szervezésében, intézményünk több szervezeti egységével együttműködve az idei esemény is segített megismertetni hallgatónkkal a szakma jelentős hazai és nemzetközi szereplőit. Számos vállalkozás ajánlott fel gyakornoki helyet vagy álláslehetőséget, nem egy esetben elindítva a fiatalok karrierjét – amiről persze majd évek múlva nyerhetünk bizonyágot.

Megnyitójában Dr. Bartha Tibor nemzetközi rektorhelyettes kiemelte, az egyetem nemcsak arra törekszik, hogy jó állatorvosokat képezzen, hanem azt is fontosnak tartja, hogy elősegítse munkába állásukat, lehetőségeket kínáljon számukra egy sikeres és tartalmas pályafutásra.

Az aulában a földszinten és az emeleten vállalatok, rendelők, kórházak képviselőivel nyílt mód közvetlen kapcsolatfelvételre és beszélgetésre. Az egyetem standján a doktori iskolával és a nemzetközi kapcsolatokkal kapcsolatos kérdésekre lehetett választ kapni, sőt, pszichológus tanácsait is igénybe lehetett venni.

A Tolnay Sándor előadóterem programjai angol nyelven, az AniCura szervezésében zajlottak. Előadás hangzott el egy állatorvos első évéről, a sebészet varrási technikáiról és speciális eseteiről, az ultrahang használatáról.

Állatorvosokhoz vitte a gólya

Délután Az állatorvosi pálya számos különböző karrierlehetőséget kínáló című beszélgetés keretében Dr. Aladics Balázst, a Marek József Alapítvány felügyelőbizottságának elnökét,

az Elanco Hungary Kft. ügyvezető igazgatóját kérdezte Narkis Levy egyetemi hallgató.

Dr. Aladics Balázs elmondta pályaválasztását leginkább az határozta meg, hogy állatorvos családba született. Mi sem volt természetesebb, hogy gyerekkorától sok időt töltött velük, a határban és telepeken. Megismerte a gyakorlatukat, megszerette az életmódjukat, az állatorvosok és a gazdák, valamint az állatorvosok és az állatorvosok közötti kapcsolatokat. Az egyetemi évek bebizonyították, hogy jól választott szakmát és közösséget is.

Első diplomájának megszerzése után nagyon gyorsan elkezdte a gyakorló állatorvosi munkát és vezetői tapasztalatokra is szert tett. Tudását a közgazdaságtudományi egyetemen bővítette. Állategészségügyi és gazdasági ismereteit ezután innovatív gyógyszergyártó cégnél hasznosította.

Széleskörű tapasztalatai alapján úgy látja, hogy a mesterséges intelligencia teret nyer az állatorvostudományban és a gyógyszeriparban is. Alkalmazása lerövidítheti új termékek fejlesztési szakaszát. E folyamatnak azonban még csak az elején

tartunk. Óvatosnak kell lennünk, mert az AI rengeteg lehetőséget rejt magában, de a szabályozása még hiányos.

Az Állásbörze alumni vendége útravalót is adott az idén vagy a következő években az állatorvosi pályára kerülő fiataloknak. Vannak, akik biztosak abban, hogy mivel foglalkoznak majd, mások haboznak, hogy mit válasszanak. Bármit is tegyenek, soha ne hagyják abba a tanulást, a továbbképzést, tanácsolta Dr. Aladics Balázs. Nagyon fontos a tapasztalatszerzés, a csatlakozás különböző állatorvosi közösségekhez, is hogy naprakészek legyenek a legújabb fejlesztések, trendek ismeretében. Fontos a nyitottság az új lehetőségek iránt. Bízni kell abban, hogy a valaha volt legjobb szakmát szerzik meg, aminek keresleti piaca van. Itthon és a világban is nagy a szükség az Állatorvostudományi Egyetemet végzett szakemberekre.

Mikroszkóp és petricsésze

A börze egész ideje alatt folyamatosan volt látogatója a Prophyl Kft. standjának.

– A mohácsi székhelyű, de Bányában 9 telephellyel is rendelkező cégünk fő tevékenysége az SPF tojások termelése, amit már csaknem 30 éve végzünk. A másik nagy ágazatunk az állatgyógyászati kutatás-fejlesztés. Állatvizsgálati telepünkön állatgyógyászati készítmények, vakcinák állatvizsgálati szakasza zajlik.

Hazai és külföldi, európai partnerekkel egyaránt dolgozunk – tájékoztatott **Bodnár Gabriella** marketing szakértő. – Minden területünk szorosan kapcsolódik az állategészségüghöz, a humán- és állatgyógyászati oltóanyaggyártáshoz. A GMP követelményeknek megfelelő gyártó üzemünk vakcina hatóanyag előállítására illetve gyártástechnológiai fejlesztésekre is alkalmas. A bennünket felkereső hallgatók elmondták, hogy szeretnének kutatással is foglalkozni. Állatorvos kollégát és gyakornokot is keresünk itt a rendezvényen.

Az asztalunkon felállított mikroszkóp és a petricsészek szövettanészeteinek látványa önmagában vonzó lehetett a hallgatók számára, hiszen tanulmányaik során ez a közeg veszi őket körül. A nagy érdeklődés láttán egy kis pipettázási versenyt is rendeztünk.

Betanítaná az utódját

A börze egyik legtávolabbról érkező hazai résztvevője a Berettyó Állatorvosi Rendelő, Állatgyógyszertár, Petshop és Kozmetika stábja volt. A sokrétű szolgáltatást nyújtó vállalkozás kutyakozmetikusokkal, gyógy-

szertári alkalmazottakkal, állatorvosi asszisztenssel és egy állatorvossal működik Berettyóújfaluban.

Dr. Hudák Viktória állatorvos speciális helyzetről számolt be. Több mint tíz évig saját rendelője volt, majd úgy döntött, külföldön keres munkát. Tervét nem sikerült megvalósítania, ezért segíteni próbált a korábbi asszisztense, **Lisztesné Török Adrienn** által indított családi vállalkozásnak.

– A múlt évi börzén találtunk egy pályakezdő érdeklődőt, őt kellett volna bevezetnem az állatorvosi gyakorlatba. A kérést örömmel teljesítem volna, mivel nagyon szeretek tanítani. A jelentkező végül hatóságilag állatorvosnak állt, ezért rám maradt a rendelő vezetése.

Talán az ideai börze – vagy éppen cikkünk nyomán – lesz újabb jelentkező az álláshelyre. Annál is inkább, mert jövőre végleg visszavonul Hudák doktornő. S mire tanítaná elsőként a pályakezdő orvost?

– Elmondanám, hogy miként kell bánni az emberekkel, hogyan kell az állati létformák iránti alázattal és a szakmánk iránti tisztelettel dolgozunk. Minden más csak ezután jöhet.

Horváth Anikó/Fényfotó felvételei

Kiteljesítették a korábban megszerzett tudásukat

Továbbképzési diplomák átadója

A múlt év december 15-én tartotta továbbképzési diplomaátadó ünnepségét az Állatorvostudományi Egyetem. Ezen az eseményen 58 hallgató vehette át a szakirányú végzettségét igazoló oklevelét. Az immár nyolcadik alkalommal meghirdetett Lovastanár (hippológus) szakot 2007 óta összesen 139 fő végezte el, most 26 főnek gratulálhatott Dr. Sótonyi Péter rektor. A 2022-ben először indult Állatvédelmi szakállatorvos szakirányú továbbképzést 32 kolléga teljesítette.

Az Egyetem vezetője köszöntőjében kiemelte, hogy a szívéhez nagyon közelálló okleveleket adhat át, melyek mindkét válfaja oktatási és ismeretterjesztési teendőket is megkövetel a birtokosaitól. Ezeket ő, személy szerint a legszebb értelmiségi feladatok közé sorolja.

Bár az emberiség több ezer éve védi az állatokat, az állatvédelmi szakállatorvos diplomát első alkalommal bocsátja ki az Egyetem. A szakállatorvosok ezen a képzésen olyan komplex tudományos ismeretek birtokába kerültek, amelyek kiteljesítik a korábban megszerzett tudásukat, elősegítve az állatfajok megmaradását, környezetünk védelmét. Az állatvédelemben rendkívül nagy szükség van az állati szervezet felépítésének, működésének, betegségeinek ismeretére, a klinikai tudásra. Éppen ezért az állatorvosoknak vezető szerepet kell vállalniuk ezen, a jogászok, rendőrök, kriminalisztikai szakemberek és a civil szervezetek szoros együttműködését feltételező területen. Napjainkban az állatvédelem jelentőségét a társadalom is felismeri, mindinkább igényli és elismeri.

Az Egyetem rektora azt is hangsúlyozta, hogy a lovakról való gondoskodás szintén meghatározó feladata és

A lovastanár (hippológus) szak hallgatói és tanárai a vizsga után

ez a tevékenység az ő életében is alapvető. A lovas gyakorlati ismeretek oktatása egyidős a 236. tanévet folytató intézménnyel, amely a lovasoktatás terén egyedülálló oktatói karral büszkélkedhet. Oktatói közösségünk magában foglalja az MTA tagjait, négy világbajnokot, a magyar lovassport két mesteredzőjét, szakedzőket és olimpikonokat, a képzés irányítója pedig **Lázár Vilmos**s, a Magyar Lovassport Szövetség elnökével karöltve, maga **Dr. Sótonyi Péter**.

Az elméleti és gyakorlati óráik alkalmával a hallgatók nemcsak kiváló oktatóktól tanulhattak, hanem számos kiemelkedő lovas intézményt látogattak meg. Az Egyetem Lógyógyászati Tanszékén és Klinikáján a lógyógyászat, valamint a patkolástan alapjait, a Nemzeti Lovardában lovasedzői mesterfogásokkal ismerkedtek meg, és inspirációt nyújtottak a Mezőhegyesi és a Bábolnai Nemzeti Ménesbirtokok, továbbá Lóska János Kisbéri ménese és a Diópusztai Ménes is. A tananyag kiterjedt az állattudományokra és sporttudományokra, valamint olyan területekre, mint a lovas-

terápia, a lóspport, a lovas turizmus, a hagyományörzés és a lovasturisztikai vállalkozások szervezése.

Külön érdekesség, hogy ez a képzés nem igényel állatorvosi előképzettséget, a hallgatók különböző területekről érkezhettek. Találtunk idén jogászt, agrár-környezetvédőt, építész, gépészmérnököt, állatorvost, orvost, közgazdászt, gyógytornászt a hallgatók között. A többségük azonban már gyermekkortól fogva kötődik a lovakhoz.

Azok, akik részt vesznek ezen a négy féléves képzésen, biztosak lehetnek benne, hogy magasan kvalifikált, sokoldalú műveltséggel rendelkező szakemberekké válnak és nem utolsó sorban piacképes diplomát szereznek, amely lehetővé teszi számukra lovasvállalkozás indítását és üzemeltetését, illetve lovastúra vezetéssel is. A képzést a Magyar Lovassport Szövetség is elismeri, így kvalifikációt biztosít az edzői vizsgához. A kurzus célja, hogy olyan szakembereket képezzünk, akik átfogó ismeretekkel és széleskörű lovasműveltséggel rendelkeznek.

Tréning gyakorlatok

A boldogságkeresés útjai

Az Állatorvostudományi Egyetem 2022 szeptemberében belépett a Családbarát Egyetemek táborába. A csatlakozáskor **Dr. Sótonyi Péter** rektor úgy fogalmazott: „Családbarát egyetemenként számos módon biztosítunk lehetőséget a gyermeket vállaló hallgatónknak a tanulmányaik zavartalan folytatására, például egyéni tanrenddel. A gyermeket nevelő munkatársainkat is segítjük, munkaidő-kezdvményekkel, juttasokkal.”

A dokumentum aláírásával Intézményünk vállalta, hogy a Család-

barát Egyetem céljaival összhangban, oktatási és kutatási területeken együttműködik a **Három Királyfi, Három Királynő Mozgalommal**. Ezzel összefüggésben január 19-én tartották a mozgalom által szervezett **Boldogságkeresés útjai** című három alkalmas (25 órás) tanfolyam második ülését az Anatómia Múzeumban. Egyetemünk a csatlakozása óta két trénerképző kurzus egy-egy alkalma számára adott otthont.

A program célkitűzése az, hogy az azonos című könyvben szereplő ismereteket és kutatási eredményeket

a résztvevők számára könnyen hozzáférhetővé tegye. A résztvevők tréning gyakorlatok segítségével modern lélektani, pedagógiai és mentálhigiénés ismereteket sajátítanak el.

Az elmélyítő gyakorlatok segítik a résztvevőket abban, hogy képzett trénerképző válhassanak és a tréneri tapasztalataikat szabadon választható kurzusként továbbadhatják a hallgatóknak.

A trénerképző kurzust **Berényi András** klinikai szakpszichológus vezeti.

Hipertiszta klór-dioxid az állatgyógyászatban

Az Állatorvostudományi Egyetem újabb innovációs beruházással segíti a magyarországi állategészségügyet. Az Egyetem, a Sorapharm Kft. és a Spesalus Zrt. együttműködésében a hipertiszta klór-dioxid (ClO₂) fertőtlenítőszer állatgyógyászati felhasználásának optimalizálását tűzték ki célul, amellyel – a nemzetközi irányelvekkel összhangban – csökkenthető a haszonállatok antibiotikummal történő kezelése, így támogatva a minőségi és egészséges élelmiszerellátást hazánkban.

A jövő egyik legnagyobb globális kihívása a fenntartható élelmiszertermelés, mely Magyarországon is komoly feladat elé állítja a szakembereket. Az ágazat olyan megoldásokat keres, melyekkel az antibiotikum-rezisztencia fenyegetését elkerülve egészséges, kiváló minőségű húsarú kerülhet az asztalokra. Bár Magyarországon a vágóhidak élőállat vágása az Agrárközgazdasági Intézet 2019 és 2022 közötti adatai alapján csökkenő tendenciát mutat, az Állat-

orvostudományi Egyetem és a Sorapharm Kft. együttműködésének eredményeként egy olyan új fejlesztésű termék jelenik meg a piacon, amely az élelmiszerbiztonság és a termelékenység növekedését is eredményezheti hazánkban.

Több éves kutatás-fejlesztés eredményeként a Sorapharm Kft. az egyik leginkább ígéretes légfertőtlenítőszer – a hipertiszta klór-dioxid (ClO₂) – gyártásába kezdett. A klór-dioxid rendkívül hatékony vírus-, baktérium- és gombaölő szer, az ún. bakteriális biofilmek ellen is hatékony. A vegyület szobahőmérsékleten gáz halmazállapotú, de vízben jól oldódik, ezért alkalmas igen kis részecskeméretű aeroszolként a levegőben terjedő vírusok és baktériumok (fertőző bioaeroszolok) elpusztítására. A kifejlesztett technológia olyannyira apró klór-dioxid aeroszol cseppel képes előállítani, amely hasonló módon lebeg, mint a bioaeroszolok, így alkalmas a kórokozók levegőben való terjedésének jelentős csökkentésére. A kialakuló védelem az állattartó telepeken különös jelentőséggel bír, mert a fertőző beteg-

ségek visszaszorításával a telepen felhasznált antibiotikumok mennyisége is nagymértékben csökkenhet, ez pedig fontos lépés az antibiotikum rezisztencia megelőzése érdekében, ami kiemelt cél közegészségügyi, állatgyógyászati és gazdaságossági szempontból is.

Az állattalpi légfertőtlenítés egy olyan szabályozott folyamat, amely mögött mesterséges intelligencia működik. A rendszer a begyűjtött adatok alapján dönt a beavatkozás időpontjáról és mértékéről. Így azonban nem csupán a fertőzés veszélye, hanem a szálló por mennyisége, a levegő hőmérséklete és az esetleges kellemetlen szag is csökken a kezelt istállóban.

Az együttműködő partnerek a fertőtlenítőszer állatgyógyászati felhasználásának optimalizálásával azt remélik, hogy egy olyan termék jelenik meg a piacon, amely előrelépést jelenthet olyan meghatározó betegségek elleni harcban, mint a madárinfluenza és az afrikai sertéspestis. A megállapodást január 15-én írták alá Egyetemünkön.

Az általa meghatározott kutatási irányok napjainkig sikeresek

Dr. Bartha Adorjánra emlékeztünk

A XX. század kiemelkedő kutató-állatorvosa születésének 100. évfordulóján, december 15-én koszorúzással emlékezett az Állatorvostudományi Egyetem. Dr. Bartha Adorján a legnagyobb hatású kutatási eredményét 1961-ben a Magyar Állatorvosok Lapjában publikálta. A K-61-es jelű Aujeszky vírus mutáns izolálása védelmet jelentett az addig nem megelőzhető betegséggel szemben. Kutatásai kiterjedtek az Adeno és a Herpesz vírusok területeire is, eredményei mindkét témakörben napjainkban is meghatározók.

Dr. Bartha Adorján lényeglátásának köszönhetően a vírusok okozta betegségekre rendkívül gyors válaszokat adott

Magyarországon a nagyüzemi állattartás bevezetése új kihívások elé állította a hazai állatorvos közösséget. A megnövekedett állatállomány olyan betegségek fellángolásához vezetett, amelyeket korábban nem tapasztalt az állatorvostudomány, ezért sürgős, hatékony és innovatív megoldásokra volt szükség. A korát meghaladó virológus-kutató, **Dr. Bartha Adorján** kiválóan tudta elkülöníteni a lényegtelen a fontos dolgoktól, lényeglátásának köszönhetően a vírusok okozta betegségekre rendkívül gyors válaszokat adott. Meglepő, de a hazánk állattartását ekkor meghatározó kihívásokkal Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban csak a nyolcvanas évek közepén szembesültek. A számukra még csak ekkor felmerülő állategészségügyi problémákról pedig sorban derült ki, hogy Dr. Bartha Adorján korábban nem csak hogy foglalkozott velük, de már tudományos választ is adott rájuk.

Tudományos eredményei mellett rendkívül büszke volt székely gyökereire, identitásának meghatározója volt háromszéki származása. Tanulmányait Nagyváradon és Debrecenben, református tanintézményekben folytatta. Érzelmi érintettségéből

adódóan, felnőtt korában sohasem lépett Románia területére.

Szülei támogatták tanulmányaiiban, édesapja a szeretett harmóniumát adta el, hogy fia állatorvosi főiskolát végezhesen. **Manninger Rezső** meghívására letett praktizáló állatorvosi terveiről és a Járványtani Tanszéken helyezkedett el. Eleinte bakteriológus volt, ám valójában az akkor kialakuló virológia tudománya érdekelte. Akkoriban, egy tulajdonképpen hűtőszekrények nélküli világban, szövettenyészeteken tartották fent az őket érdeklő vírusokat. Viroológusnak tartotta magát, különösen jó érzéke volt azok izolálásához, szaporításához és olyan mutánsok előállításához, amelyeket attenuált vakcinaként lehetett használni.

A kutatásnak élt, de diákjai oktatóként is nagyra tartották, szerették oktatási stílusát. A hetvenes években az egyetemről az MTA Állatorvostudományi Kutatóintézetbe ment dolgozni. Professzori címet kapott, az MTA levelező tagja lett, igazgatója volt a Kutatóintézetnek. Munkássá-

gának sikereit számos szabadalom és egy nevével viselő vakcina törzs is támasztja. Bár 1996-ban elhunyt, az általa meghatározott kutatási irányok mind a mai napig sikeresen folytatódnak.

Tehetségével, munkásságával nagyban hozzájárult a víruskutatáshoz, hatott az állatorvos-tudomány globális fejlődésére. Neve napjainkban is köz- és elismert a világban. Találkozhatunk kutatásaira épülő tudományos munkával Európában, az USA-ban, vagy a Távol-Keleten, például Thaiföldön, illetve Kínában.

Emléke előtt koszorúval és főhajtással tisztelgett **Dr. Sótóyi Péter** az Állatorvostudományi Egyetem rektora, **Dr. Magyar Tibor**, az Állatorvostudományi Kutatóintézet igazgatója, **Dr. Nagy Béla** akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia nevében, **Dr. Tenk Miklós** a Járványtani és Mikrobiológiai Tanszék tanszékvezető egyetemi docense, valamint családja, **Dr. Bartha Tibor** és **Bartha Marica**, **Dr. Mándoki Míra**, és egykori diákjai.

Lényegesen megnövelt területen fogadta az Állatorvostudományi Egyetem standja az Educatio Nemzetközi Felsőoktatási Kiállításra érkezőket január 11-13-ig Kőbányán. Erre szükség is volt a pályaválasztók sokasága miatt. Horváthné Csapó Tímea tanulmányi osztályvezető irányításával egyetemi munkatársak és hallgatók segítették a látogatók tájékozódását. Mindenki, aki nálunk járt, elmondhatja, egy egyedülálló egyetem kiállítását látta, ahol már a felvételi előtt megismerkedhettek az állatorvosok mindennapi környezetével, a Dóramajori Tangazdaságból érkezett malacok, juhok és pónik által benépesített gazdasági udvarral, továbbá az állatorvosi rendelővel, ahol a beteg állatokat gyógyítják. Csoportképünk Dr. Sótonyi Péter rektor látogatásakor készült. *Balázs Gusztáv felvétele*

Bajzáné Dr. Nagy Györgyi emlékére

Minél több évet töltök az egyetemen, annál mélyebbre látok a múltjában. Amikor az idei doktorrá avató ünnepségen a Takács János Emlékérem átadására került sor, egy 8 évvel ezelőtti esemény villant fel emlékeimből. 2016-ban **Bajzáné Dr. Nagy Györgyit**, egykori hallgatónkat tüntették ki a bronzéremmel, aki a laudáció szerint elévülhetetlen érdemeket szerzett a hazai állategészségügyi és élelmiszervizsgálati „Salmonella Referencia Laboratórium” létrehozásában és működtetésében.

Dr. Takács János 1953-63-ig a fővárosi közbíróhidak laboratóriumának volt a vezetője. 1970-76 között a Húsipari Állatorvosi Ellenőrző Szolgálat igazgatóhelyettese, majd igazgatója. 1976-79-ig az Egyetem Élelmiszer-higiéniai tanszék vezetője.

Bajzáné Dr. Nagy Györgyi Takács János társszerzőjeként az 1961-1975 között megjelent munkáiban tudományos igényességgel foglalta össze az egyes időszakokra, illetve vágóállatokra és állati eredetű termékekre vonatkozó Salmonella izolálási és meghatározási eredményeket, melyek a to-

vábbi munkákban nélkülözhetetlenek voltak.

Haláláról a múlt év őszén unokája értesítette az egyetemet.

Az akkreditációs időszak sűrűjében nem tudunk megemlékezni róla lapunk hasábjain. Az idén azért is pótolhatjuk az adósságot, mert az 1930-ban született Györgyi 70 évvel ezelőtt, 1954-ben kapta meg állatorvosi diplomáját.

Öregdiákunk a Kamarai Állatorvos 2019. évi 3. számában foglalta össze életét. Bátyjával, az 53 évesen elhunyt **Dr. Nagy Zoltánnal**, aki szintén állatorvos lett, gyerekeként gondozásba vették a kert állatait. „A törött lábat, szárnyat hurkapálcával vagy fahasítékkal rögzítettük, bekötöttük.”

A regényes élettörténetből csak az egyetemista élet három emlékét szeretném kiemelni.

Az első évfolyam befejezése utáni szakmai gyakorlatra a Bábolnai Állami Gazdaság nagyesztorgályi üzemegységét jelölték ki számára. Elszállásuk két kiürített marhaistállóban volt, amit kisöpörtek, plafonig kimeszeltek, adtak nekik egy-egy szalma-

zsákokat és megmutatták, hogy hol találunk szalmát.

Egy következő nyarat a kórtani ismeretek hiányában végzendő egri vágóhídi gyakorlat félelmei kísérték. Előtanulmányok nélkül is felismerte egy szarvasmarha bontásánál a lép-fene fertőzést. A vágóhídi állatorvost nem tudta elérni, ezért önállóan intézkedett. Mondhatni, benne volt az a természetes felelősségérzet, ami egy leendő állatorvos sajátja és a bátorság, ami a fiatalság jellemzője.

Utolsó diákévében, a zirci gazdaságban egy átdolgozott nap estéjén szokásától eltérve megevett egy adag pörköltet – és megismerkedett a salmonellával...

Ez az ismeretség – kutatóként – évtizedekig tartott. Többször kapcsolatba került a párizsi Salmonella Központtal és ennek folyamányaként rendszeres adatszolgáltatásával bekerültek a Nemzetközi Salmonella Referencia Laboratórium hálózatba.

Rövid megemlékezésünk is mutatja, az állatorvosi életutak felidézése kifogyhatatlan tárháza az orvos- és orvoslástörténetnek. **(bg)**

Ismerje meg Narkis Levy-t, a 29 éves izraeli hallgatót, aki jelenleg ötödéves az Állatorvostudományi Egyetemen. Narkis függetlensége és kalandvágó személyisége át-szűrődik az interjúnk során megosztott emlékein, melyekre nagy hatással voltak az izraeli élet sajátosságai. Véleménye szerint az állatorvosi tanulmányok ugyan kihívást jelentenek, de gondos tervezéssel és kellő elhatározással minden kivitelezhető, még a tanulási nehézségekkel küzdők számára is. Olvassa el beszélgetésünket, melyből kiderül, hogyan vezette egy ausztráliai utazás végül a gyógyítás világába.

BULEJKA ALEXANDRA

– **Mesélj egy kicsit a családról és a gyermekkorodról!**

– Boldog gyerekkorom volt, pedig más helyekhez képest Izraelben nem volt olyan könnyű az élet. Gyakoriak az úgynevezett piros riasztások, amelyek során begyakoroljuk, hogy mit kell tenni egy esetleges támadás vagy egyéb fenyegetés esetén, és hogyan kell menedéket keresni. Elég megterhelő, de szerintem ez is hozzátesz a felnőtté válásunkhoz – egy kicsit érettebbek vagyunk, amikor befejezzük az iskolát. A szüleim keményen dolgoztak, hogy mindent megadjanak nekünk, ezért sokat voltam a nagymamánál, nagyon szoros volt a kapcsolatunk. Kiskoromtól kezdve aktív és önálló gyerek voltam, lovagoltam és 11 évig balettoztam. Édesapám jogász, idén megy nyugdíjba, anyukám pedig könyvelő. Van egy nővérem, ő orvosnak tanult, jelenleg pszichiáterként dolgozik.

– **Volt olyan konkrét tapasztalatod, ért-e olyan hatás gyermekkorodban, ami az állatorvosi karrier felé terelt?**

– Mindig szerettem az állatokat, lovagoltam, sőt még versenyeztem is. Emlékszem, amikor azt mondtam édesanyámnak, ha nagy leszek, akkor egy farmon fogok dolgozni. Nem terveztem az állatorvosi pályát, a középiskolában informatika és média szakra jártam. Egészen addig, amíg le nem

Beszélgetés Narkis Levy állatorvostan-hallgatóval

A segítség néha váratlan helyekről érkezik

szereztem a hadseregtől és elkezdtem utazgatni, Új-Zélandra, majd Ausztráliába, ott léptem rá az ide vezető útra.

– **Szolgáltál a hadseregben?**

– Igen, Izraelben a középiskola után a férfiaknak és a nőknek is be kell vonulniuk. A nőknél 2 év kötelező, de én egy kicsit tovább maradtam, majdnem három és fél évig. Nagyon érdekesnek találtam a munkámat.

– **Miért Új-Zélandot és Ausztráliát választottad utazásaid helyszínéül?**

– Szerettem volna utazni, de nem tudtam pontosan, hogy a világ mely részére. A középiskolai legjobb barátom Ausztráliába szeretett volna menni. Úgy gondoltam, hogy ameddig olyan helyet választ, ahol túrázni lehet, én benne vagyok. Három hónapot töltöttünk Új-Zélandon. Vettünk egy furgont, aminek a hátuljába beraktunk egy ágyat. Vezettünk és túráztunk, aztán eladtuk a furgont és elrepültünk Ausztráliába. Ott ugyanazt terveztük, de nem működött olyan jól, ezért inkább csatlakoztunk valakihez. Végigmentünk a keleti parton, majd keresztül a sivatagon. Szerencsére nekünk még volt lehetőségünk

felmenni az Uluru-sziklára, ami ma már le van zárva az utazók előtt. A következő úti célunk Ázsia lett volna, de nagyon megszerettem Ausztráliát, ezért úgy döntöttem, maradok.

– **Mi történt Ausztráliában, ami miatt visszaültél az iskolapadba?**

– Egy versenylótenyésztő farmon találtam munkát, ahol sokat dolgoztam állatorvosokkal. Ekkor kezdtem ráébredni, hogy talán ez az, amit csinálni szeretnék a jövőben. Egyik nap, az elli időszak kezdetén, éppen etettük a lovakat, amikor az egyik kanca vajúdni kezdett és a csikó elakadt. Rajtam és egy barátomon kívül senki nem volt ott, aki segíteni tudott volna. Telefonáltam a főnökömnek, aki elmondta pontról pontra, hogy mit tegyünk. Végül minden jóra fordult, mindenki megúsza. Csodálatos érzés volt segíteni. Később egy klinikán kezdtem el önkénteskedni, ahol felajánlottak egy állatorvosi asszisztens állást, itt dolgoztam majdnem egy évig. Ekkor már tudtam, hogy állatorvosnak szeretnék tanulni, de Ausztráliában nagyon nehéz bejutni az egyetemre, ha nem vagy ausztrál állampolgár.

– **Hogyan kerültél Ausztráliából Magyarországra?**

– Van egy jó barátom, aki itt tanult, és ő ajánlotta ezt az egyetemet. Visszamentem néhány hétre Izraelbe, összeszedtem a cuccaimat, és hamarosan megkezdtem tanulmányaimat, először a McDaniel College-ban. Kémiát és biológiát tanultam, ami jó felkészítés volt az egyetemre. Nem volt könnyű, de elégedett vagyok a dolgok alakulásával.

– **Mi jelentette a legnagyobb kihívást, amikor elkezdted az egyetemünket?**

– Tanulási nehézségeim vannak, ezért számítottam zűrös időszakokra. A stratégiám az volt, hogy előre ké-

mas mennyiségű anyagot kell feldolgozni. Azt hiszem, az egyetem első évei könnyebbek voltak nekem, a vége felé pedig egyre nehezebb. Ennek ellenére azt kell mondanom, hogy az oktatók nagyon jók, minden szükséges információt átadnak a hallgatónak.

– **Van olyan oktató, aki nagy hatással volt rád?**

– Igen, nem is egy. A szakdolgozatomat **Dr. Vajdovich Péternél** írom, ahogyan a kórélettant és a laboratóriumi diagnosztikát tanította nekünk meggyőzött róla, hogy vele szeretnék dolgozni. **Dr. Reinitz Lászlót** rendkívül tehetséges tanárnak tartom, **Rácz Bence** professzor pedig tanításon kívül is szánt ránk időt, hogy az elekt-

ronmikroszkóp működését bemutassa. **Dr. Bodó Gábor** és **Dr. Bakos Zoltán** mindig szívesen magyaráztak, elmélyítették a lovak világgával kapcsolatos ismereteimet. Imádtam, ahogy **Dr. Gere Erzsébet** a gyógyszeriant tanította nekünk és még **Dr. Veres Adrienn Mercédeszt** emelném ki, a hallgatók iránti kivételes hozzáállása miatt. Amikor ezek a szomorú események elkezdődtek Izraelben, írt nekem, hogy jól vagyok-e. Itt mindannyian emberi lények vagyunk, az oktatóink törődnek velünk, ez nagyon fontos.

– **Korábban említetted, hogy a lovak mindig az életed részei voltak.**

– Igen, gyerekként

a balett és a lovaglás volt a mindennem. Díjugratással és díjlovaglással kezdtem, de volt egy horseball csapatunk is, ami kicsit olyan, mintha a lovaspóló és a kosárlabda ötvöze-

lenne. Lovastornáztam is, tehát gyakorlatilag mindenféle sportágat űztem, amiben szerepel a ló.

A nyári szünetekben a szüleim csak kitétek a farmnál, este pedig felvettek. Később elvégeztem egy tanfolyamot, így lovasoktatóként dolgozhattam.

A farm, ahova jártam, egyedülálló volt, terápiás lovaglóórákat is tartottak, így láthattam a lovak különleges kapcsolatát a sérült emberekkel és végig követhettem az állapotuk javulását. Elképesztő volt.

– **Az állatorvos-tudomány melyik területét kedveled a legjobban?**

– Mivel a lovas világból jövök, ezért ez lenne az első válaszom. De az egyetemen töltött évek alatt rájöttem, hogy az állatorvoslás sokkal több az állatok gyógyításánál. Például szeretem a farmakológiát, ami egy teljesen más világ. Emellett nagyon érdekesnek találtam az egzotikus állatok területét, amellyel korábban nem számoltam. Szóval, még mindig sok kérdőjel van a fejemben, remélem, a II. félév ad majd még néhány ötletet, de egyelőre úgy gondolom, hogy a vegyes praxis lesz az én utam.

– **Manapság mit csinálsz szabadidődben?**

– Szeretek túrázni és utazgatni. Másodéves koromban örökbe fogadtam egy kutyát, amikor elkezdődött a koronavírus-járvány.

Szívesen járok el táncolni. Korábban az unokaöcsémrel sokat legóztunk, és rá kellett, hogy rájöjje, mennyire élvezem. Szeretek modelleket építeni, a finom motoros funkcióknak is jót tesz.

– **Mit tanácsolsz azoknak, akik állatorvosnak szeretnének tanulni?**

– Nem mondom azt, hogy minden csodálatos, az állatorvosi pálya nem könnyű. A tanulmányok során sok nehézséggel kell szembenéznie az embernek. Csak akkor iratkozz be, ha valóban ez a legfőbb vágyad! Találkozni fogsz olyan emberekkel, akik segítenek céljaid elérésében, sőt, néha váratlan helyekről érkezik majd a segítség.

„Az egyetem első évei könnyebbek voltak nekem”

szültem, a McDaniel College jó alapot adott, és anatómia órákat is vettem korábban. Szerettem az anatómiát, pedig az egyik legnehezebb tantárgynak mondják. Az évek során hatal-

Interview with veterinary student Narkis Levy

Sometimes help comes from unexpected places

Meet Narkis Levy, a 29-year-old student from Israel, currently in her fifth year at the University of Veterinary Medicine Budapest. Narkis's adventurous personality and independence shine through her memories, shaped by the challenges of living in Israel. She emphasizes that veterinary medicine studies are challenging but manageable, even for those with learning difficulties, through careful planning and determination. Read our interview to find out how travelling in Australia led her to enter the world of healing.

ALEXANDRA BULEJKA

– Could you tell us a bit about your family and your childhood in Israel?

– I had a happy childhood despite living in Israel, it was not that easy compared to other places. We have red alarms, during which you practice what to do in case of attacks or other threats and how to find shelters for protection. It is quite stressful, but it also contributes to our development, we're a bit more mature when we finish school. My parents worked hard to give us everything they could, so I used to go to my grandma a lot, we had a really close relationship. I was a pretty active and independent kid from an early age, I had the opportunity to ride horses and I danced ballet for 11 years. My dad is a lawyer, he is going to be retired this year and my mom is a bookkeeper. I have an older sister, she studied human medicine and is now a psychiatrist.

– Do you have any specific experiences or influences from your childhood that led you to pursue a veterinary medicine career?

– I always liked animals, I was riding

„I wanted to travel, but I didn't know exactly which part of the world“

horses, and even competing. I remember telling my mom that when I grow up, I will work on a farm. I didn't plan to study veterinary medicine; in high school my majors were computer science and media. It wasn't after I was released from the army and started to travel, to New Zealand and Australia which made me find my way to veterinary medicine.

– You served in the army?

– Yes, in Israel, after high school, both males and females have to serve in the army. Females do 2 years, but I stayed a little bit longer, almost three and a half years, as I found my role interesting.

– Why did you choose New Zealand and Australia as your travel destinations?

– Well, I wanted to travel, but I didn't know exactly which part of the world. My best friend from high school wanted to go to Australia and I was like, okay, as long as you can hike

there, I'm in. We decided to stay in New Zealand for three months. We bought a van and put a bed in the back. We were driving and hiking, then sold the van and took a flight to Australia. We planned to do the same thing, but it didn't work quite well, so we joined someone. We drove up the East coast and through the desert of Australia. Fortunately, we had the chance to go up to the mountain Uluru which is now closed from tourists. Our next destination would have been Asia, but I loved Australia so much that I decided to stay there.

– What happened in Australia that made you go back to studying?

– I found a job as a stable hand at a racehorse breeding farm, where I worked a lot with the vets and started to realize that maybe this is something I can see myself doing in the future. One day we were feeding the horses, it was the beginning of the foaling season. There was a mare that started

to foal, and no one was there except me and my friend. On top of that, the foal got stuck. I was on the phone with my manager, and he instructed us what to do. It turned out OK, everybody was fine, it felt really good. Later I started to volunteer in a clinic, and I was offered a job as a vet nurse, I stayed there for almost a year, I think. At that point, I already knew that I wanted to study veterinary medicine but in Australia, it's extremely hard to get enrolled if you're not a citizen.

– **How did you end up in Hungary from Australia?**

– I have a good friend who came here to study, and he told me that I should check out the university because it's really good. I went back to Israel for a few weeks, packed my stuff and I was here starting my studies at McDaniel College. I studied chemistry and biology, which was a good preparation for the university. It was not easy, but I'm satisfied with the way things turned out.

– **Which was the most challenging part when you started our university?**

– I have learning difficulties, so I knew I would have some struggles for sure. My strategy was to prepare in advance, McDaniel College gave me a good foundation and I had taken anatomy courses before as well. I loved anatomy even though it is said to be one of the hardest subjects. Over the years, the amount of material you need to face is huge, so the earlier years were easier for me, and the second part of the studies is harder. Still, I have to say that the professors are particularly good here, they provide all the information you need.

– **Is there any professor who has made an impact on you?**

– Absolutely, and not only one. I am writing my thesis with **Dr. Péter Vajdovich**, and one of the reasons I was keen on collaborating with him is the way he taught pathophysiology and laboratory diagnostics to us. **Dr. László Reinitz** is an exceptionally talented teacher and **Prof. Dr. Bence Rácz**, he spent extra time with us to show the electron microscope outside of study hours. **Prof. Dr. Gábor Bodó**

and **Dr. Zoltán Bakos** who were always happy to explain and deepen my knowledge of the equine world. I loved the way **Dr. Erzsébet Gere** was teaching us pharmacology and **Dr. Adrienn Mercédesz Veres** as well, her approach to students is exceptional. When these sad events started in Israel, I got a message from her asking if I was OK. It is important to know that we are humans here and actually our professors care about us.

„I also adopted a dog when I was in my second year, when Covid-19 started“

– **So, you mentioned that horses had a profound influence on your life.**

– Yes, as a kid ballet and horse riding was my everything. I started with show jumping and dressage, but we also had a team of horseball. I did vaulting as well, so basically everything with a horse. During summer breaks, my parents dropped me off at the farm and picked me up in the evening. I also completed a course so I could work as a riding instructor. The farm I used to visit was unique, they had therapeutic

riding lessons so I could see the special connection horses make with these people and the progress in their condition. It was amazing.

– **Which field of veterinary medicine do you like the most?**

– Because I'm coming from the equine world, this would be my first answer. But I have to say that during the years here, I realized that veterinary medicine is much more than curing animals. For example, I love pharmacology and it opens other worlds. Also, the field of exotic animals, which I hadn't considered before, proved to be remarkably interesting for me. So, yes, I still have a lot of question marks in my head, I hope that the 11th semester will give me some more ideas, but so far, I think mixed practice will be my way.

– **What do you do nowadays if you have free time?**

– I love hiking and travelling. I also adopted a dog when I was in my second year, when Covid-19 started. I still like to go dancing. I used to play Lego with my nephew, and I realized how much I enjoyed it, so I like to build models, it

is also good for your fine motor skills.

– **What is your advice to those who plan to study veterinary medicine?**

– I am not saying that everything is wonderful, you know, studying veterinary medicine is hard. You will face difficulties along the way. My main advice is to make sure this is what you want to do before you start it. You will meet people along the way who will help you and sometimes the help comes from unexpected places.

Diploma presentation and doctoral inauguration ceremony

On 23 February of its 237th academic year, the University of Veterinary Medicine Budapest held two doctoral inauguration and degree presentation ceremonies. The grand hall hosted 106 students of the Hungarian programme in the morning and 131 young graduates of the English programme received their diplomas in the afternoon.

“Let me warmly welcome you today in this most elevating moment of university life: the doctoral inauguration and degree presentation ceremony of the 237th academic year of the University of Veterinary Medicine Budapest,” this is how Rector **Dr. Péter Sótónyi** began his speech and continued: “On this formative day of your life, we share your ceremonial feelings. After you take your oath and you are recognized as our fellow veterinarians, your first thought should go to the ones who helped you to become a veterinarian: your parents, your families, your friends, your supporters, your fellow students and, last but not least, your teachers. Veterinary degrees are traditionally highly appreciated, our reputation is further boosted by veterinarians who graduated from our foreign language programmes, as students now come to us from 60 countries.”

The head of our institution advised the beginner colleagues to be receptive to new things, but also notice the dangers posed by our information saturated global world, since people often appear to see “everything”, know “everything” and collect “all” the information, while failing to understand it. The role of enthusiastic and dedicated veterinarians is becoming even more important

New doctors of veterinary medicine take an oath

Photos: Zsuzsanna Kárpáti

nowadays. A wrong opinion, a bad idea or a deliberate disinformation is a deception of people who are dependant on information, so it is unforgivable.

Dr. Péter Sótónyi suggested that the staff and the graduates of the University of Veterinary Medicine Budapest have every reason to hold their heads high, think proudly of their Alma Mater, and rely on its exceptionally rich intellectual past. They have every reason to regard the University's future with faith and confidence.

“After its centuries-long past, the Alma Mater is about to be reborn by implementing changes of historical significance. One of Europe's oldest veterinary training institutions was characterized by the teaching and research activities of such major figures as Ferenc Hutyra and József Marek, who compiled the world's first comprehensive textbook on veterinary medicine, which was then translated into 13 languages and served as study material for generations of veterinarians.

Implementing a change worthy of their memory and achievements, the University of Veterinary Medicine Budapest will undergo a grand development project outstanding even on a national economic scale. Although the ongoing construction works complicated your last year here, they will mean a significant upgrade for the entire building complex, both aesthetically and functionally.

We attach immense importance to the idea that the University's power lies in its past and current teachers and their empirical scientific results rather than the walls of the buildings. Visitors are deeply touched by our ancestors' statues in the park. Our actions today are built upon their personalities and personal achievements, which do not prevent us from accepting the challenges of our era. There is a high demand for well-educated experts with an in-depth knowledge of the entire spectrum of veterinary medicine. Veterinarians are the experts who understand the whole production process from the anatomy and functioning of the animal body

Cormac Timothy Kiely and Björn Benedikt Sigurdarson received the Rector's Award for their outstanding academic performance

Alisha Schnitzer was granted the Rector's Award for her social work

through microbiology and disease all the way to food safety. Veterinarians are expected to actively participate in and offer professional input into such wide-ranging activity areas as medical treatment, health preservation, quality control, animal protection and the preservation of our natural environment.

We have achieved great successes last year, as the European Association of Establishments for Veterinary Education fully accredited our Alma Mater for the fourth time. This means that our real value is recognized in the world. The report claims that 'the University of Veterinary Medicine Budapest can proudly take its place among the best European partner institutions. When compared to their foreign colleagues, its graduates hold their ground in terms of theoretical and practical preparedness as well.'

Dear foreign-language students,

You have an important mission of great responsibility, as the quality of education at our University will be judged in your country based on your knowledge. Through their work, the students who graduated before you have gained recognition and respect for themselves as well as for our institution. Let me extend my special congratulations to you on your doctoral inauguration. In my eyes, your willingness to come to a foreign country, without knowing its language and customs, without relying on your parents, so that you could conduct such difficult studies is the most convincing sign of your interest in and commitment to this profession. Your presence allowed our University to become a multi-lingual community, where people can get cultural insights and make lifelong friends in a truly

international environment. After your doctoral inauguration, you will return to your respective countries. Please keep our Alma Mater in your good memories and always remember Hungary, your second homeland with love."

The presentation of diplomas was followed by **Dr. Nicholas van Eijk's** speech to express his gratitude on behalf of the international students. Vice Rector for International Relations **Dr. Tibor Bartha** bade farewell to the new generation of veterinarians.

The Rector's Award was given to **Dr. Cormac Timothy Kiely** and **Dr. Björn Benedikt Sigurdarson**, for the best and second best academic achievements, respectively. **Dr. Alisha Schnitzer** received the same recognition for her social work conducted during her studies.

In a demand-driven market

Job fair

The University of Veterinary Medicine held its 7th Job Fair on 8 February. Organized by the Rector's Office in cooperation with organizational units of our institution, this year's event helped our students to learn about the key Hungarian and international stakeholders of the profession. Several enterprises offered internship positions or job opportunities to potentially kickstart the careers of young professionals – which we will only see many years later, of course.

In his opening speech, Vice Rector for International Relations **Dr. Tibor Bartha** emphasized how the University goes beyond just training good veterinarians and also focuses on supporting their entry into employment as well as offering chances for a successful and substantial career.

In the grand hall, participants could directly meet and talk with the representatives of companies, clinics and hospitals. At the University's stand, visitors could get answers to their questions on international relations and even get advice from a psychologist.

Organized by AniCura, the programmes of the Sándor Tolnay

Lecture Hall were conducted in English. The wide range of presentations included such topics as the first year of a vet, special surgical cases and suturing techniques as well as the use of ultrasound.

Up to date, up to challenges

Titled "Veterinary medicine offers various career opportunities", the afternoon's panel discussion hosted by **Dr. Balázs Aladics**, the chair of Marek József Foundation's supervisory board and Elanco Hungary's managing director, who

was interviewed by university student **Narkis Levy**.

Dr. Balázs Aladics revealed that his career choice was largely determined by being born in a veterinarian family. Naturally enough, he spent a lot of time with vets in his childhood on the farms and the land as well. He learnt their practices, fell in love with their lifestyle and got an insight into vet-farmer and vet-vet relations. His university years proved that he made an excellent choice in terms of profession and community.

After obtaining his first degree, he soon started veterinary practice and also gained some management experience. He enhanced his knowledge through his studies at the university of economics. Later on, he utilized his veterinary and economic skills at an innovative pharmaceutical company.

Based on his extensive experience, he believes that artificial intelligence will soon gain ground in veterinary science and the pharmaceutical industry as well. Its application may shorten the development phase of new products. However, we are only at the beginning of this process. We need to be careful, because AI offers a

lot of opportunities, but it is not properly regulated yet.

The Job Fair's alumnus guest also gave some advice to young professionals who were about to start their veterinary career this year or the next. Some are completely certain as to what they want to do, others are still hesitating which path they should choose. No matter what they do, they should never stop learning and further training, Dr. Balázs Aladics suggested. Gaining experience and joining veterinary communities are particularly important in order to stay up to date with the latest developments and trends. It is also crucial to be up to new challenges. Students must trust that they acquire the best profession ever, which is characterized by a demand-driven market. There is a high demand for veterinary medicine graduates in Hungary and all over the world, too.

Microscope and Petri dish

Prophyl Ltd's stand was popular with visitors throughout the job fair.

"Registered in the town of Mohács, but having 9 different sites in Baranya County, the company focuses on the production of SPF eggs, which we have been doing for nearly 30 years. Our other core activity is research and development in veterinary medicine. Our animal inspection facility conducts the examination phase of veterinary medicine products and vaccines. We work with Hungarian and foreign European partners, too,"

marketing expert **Gabriella Bodnár** told us. "Each of our activities is closely related to animal health as well as human and veterinary vaccine production. Complying with all the GMP requirements, our production facility is able to produce active ingredients for vaccines. It's also ready for production technology development projects. The students who contacted us were all interested in research. We are looking for veterinarian colleagues and interns as well.

The students may have been attracted to our stand by the microscope and Petri dishes with the tissue cultures in them, since they are often surrounded by such things during their studies, too. Seeing the high interest, we held a little pipetting competition for them."

Ready to train her successor

Travelling from one of the farthest places within Hungary, Berettyó Veterinary Clinic, Pharmacy, Pet Shop and Cosmetics also participated in the event. Offering a wide range of services, this enterprise has dog cosmeticians, pharmacy employees,

a veterinary assistant and a vet on its payroll to conduct business in Berettyóújfalu.

Vet Dr. Viktória Hudák gave us an insight into her special situation. She had her own clinic for ten years, but then she decided to find a job abroad. She couldn't achieve her goal, so she tried to help the family business started by her former assistant **Adrienn Lisztesné Török**.

"At last year's job fair, we found an interested beginner, I was supposed to introduce her to veterinary practice. I was more than happy to do so, because I love teaching. Eventually, the applicant decided to become an official veterinarian, so I was left with running the clinic myself."

Perhaps this fair (or this article), will catch the attention of a new applicant for the job. Especially because Doctor Hudák has firmly decided to retire next year. And what would she teach to the beginner colleague?

"I would tell them how to treat people and how to work with humility for animal life forms and respect for our profession. All the rest comes afterwards."

Photos:

Horváth Anikó, Gusztáv Balázs

In focus: doctoral training programmes

In their current organized format, PhD programmes have been running in Hungary since 1993. Today, nearly 11 thousand people conduct their doctoral studies, three thousand of them are foreign nationals. The original 6-semester duration was increased to 8 semesters in 2016, and the content was changed as well. The Cooperative Doctoral Programme has been in operation since 2020. The changing needs of our socio-economic environment have occasionally called for a renewal of academic and scientific training programmes in terms of content and form as well. These aspects were in the focus of the panel discussion at the 2nd Hungarian Symposium of Doctoral Students in Agrarian Sciences. The event was organized by our university in cooperation with the National Association of Doctoral Students. The discussion was concluded by section meetings presenting the results of agrarian scientific research projects.

President of the Hungarian Accreditation Committee (MAB) **Dr. Valéria Csépe** explained that she

considered doctoral students as researchers in the early stage of their life and career. They need to acquire the general skills and practices that are necessary for safely navigating in the world of science, such as project planning, organization and implementation, presentation, communication and teamwork. However, the most important goal is to conduct research.

Although doctoral programme participants are often referred to as PhD students, they are not students in our eyes. Instead, they are treated as full-fledged colleagues at our University, Rector **Dr. Péter Sótónyi** confirmed the words of the MAB President. In practice, this means that every doctoral student has the opportunity to be employed in at least four hours and get the same salary as assistant lecturers. We want to concentrate their training on the key areas that are vital for every researcher, but we want them to participate in research work as soon as possible.

Reflecting on the fact that our doctoral school also trains researchers and developers with

scientific degrees for the private sector, our Rector emphasized that the primary goal of our institution is still to supply our institution with young teachers and researchers. So, we do everything in our power to keep our graduates.

Since our University has successfully gone through three accreditation procedures in 2023, Dr. Péter Sótónyi was rightfully saying, with his usual joviality, "thank you for holding a mirror for us, we think we look quite beautiful in it". He emphasized that our doctoral school had 22 core members.

Our Vice Rector for International Relations and head of the doctoral school **Dr. Tibor Bartha** painted the image of a future where the University cooperates with the MAB to renew doctoral training programmes by reducing the number of contact classes and replacing frontal education with such tutorship based programmes that allow doctoral students to be more actively involved in shaping their lives.

Gusztáv Balázs

Conversation with associate professor Dr. Gyula Balka

„Healthy animals provide healthy meat”

From the aspect of veterinary medicine, Associate Professor at the Department of Pathology and editor-in-chief of the Hungarian Veterinary Journal Dr. Gyula Balka was born under a lucky star. Back in his childhood in the 1980s, village barns and stables were still densely populated, so the livelihood of families often depended on how good the local vet was. Staying at his agronomist grandfather's homestead, he noticed the reverence enjoyed by the visitors in the white lab coat. He chose this career out of respect for them. Here's an excerpt from our interview.

GUSZTÁV BALÁZS

– Although I was born in Budapest, I grew up in Kapuvár. My entire family is from the area. I spent the weekends at my grandparents' place in a small village called Mihályi. Besides growing apples, my agronomist grandfather also had pigs in the homestead. I often helped him taking care of the animals, and I also noticed how much respect they showed for a good veterinarian, whose work was key not only for the health of sows and piglets, but for the financial safety of families as well. I was so impressed, that I no longer entertained the idea of choosing any other profession.

– **Was your path straight to realizing your veterinarian dreams?**

– Yes! When my parents realized I wanted to be a vet, they took matters in their hands. My mother decided I must go to Győr. Listening to the advice of a friar friend, she chose Czuczor Gergely Benedictine High School for me. So, I applied there, and I owe almost everything to the Benedictine! First of all, they taught me how to learn. Besides that, I was able to pass the intermediate English, Latin and Italian language exam without any private classes.

– **Did your life change considerably when you moved to Budapest?**

– No, because I had been living on a campus since the age of 14. So I easily fit into life at the university campus. I found a community in Equus Club, which I managed for two years with two colleagues. My “fateful” encounter with pathology took place here, too, when I completed my final exams and met **Dr. Csaba Jakab**, who worked at the

Department of Pathology at the time. We had an informal conversation because we had already known each other from the gym. Suddenly he asked a couple of pathology related questions, which I answered and then suggested me to talk with **Professor Miklós Rusvai**, who was the head of the department at the time. The next day I went to his office and came out with a PhD thesis topic in my hand – and my professional career has been right on track ever since! My primary field of research is Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome (PRRS).

– **You are also widely known as the editor-in-chief of the Hungarian Veterinary Journal, which was founded in 1878. Please tell me about this job, too!**

– Before the retirement of my predecessor, Associate Professor **László Visnyei**, I got a call from Deputy Dean **Dr. Tamás Tuboly**, who told me that Dean **Dr. Péter Sótónyi** and he had the idea that I should be the next editor-in-chief. I took the job, and I never regretted it. I've been doing a lot of reading ever since. If I could remember just 10 per cent of all the

submitted papers, I would be the smartest vet.

The operation of the editorial office is quite simple. There's me, my deputy **Dr. Csaba Jakab**, a secretary and a layout editor. Columnists help us with proofreading. For a year now, each article has a DOI number, which allows readers to access the publications

online as well. We are immensely proud that we have been able to constantly maintain our impact factor.

– **You found your wife at the university, too...**

– ... Who is a real vet, she actually cures her patients. It's a great feeling to see how she cares for the animals, and how much she researches the literature when it comes to her patients.

We live in Veresegyház with our two beautiful daughters who are 12 and 14. My elder daughter regularly comes to help with animals at the clinic. She wants to be a vet.

Sport is an integral part of my life; I work out with weights, I do Thai boxing and play football as well. I watch team sports on TV, too.

My other hobby is human healthcare. I am primarily interested in how we can retain our health in this social environment that seems to incentivize harmful or even toxic nutrition and lifestyle.

– **Finally, this interview would not be complete without this question: Is pork healthy?**

– I think so. But only healthy animals can provide healthy meat. If they were raised in good conditions, there's nothing to worry about. No matter how people try to demonize red meat, there's no reason to fear. Many claims have been proven to be fraudulent misrepresentations or paid lies. You can rest easy eating meat and eggs, preferably Hungarian, as they are high-quality and healthy foods!

Interview with veterinary student Gergő Kurucz

No minute wasted

If you wanted to decide which UVMB student is the most dedicated to the profession, a photo start would perhaps help you more than a photo finish. Fourth-year student Gergő Kurucz, who is the chair of the Student Council's Committee on Culture, Sport and Communication as well as a descendant of a renowned wine-maker family in the Tokaj Region, could be a favourite of this imaginary race: he was already changing the water for ducklings before going to kindergarten. Our conversation reveals what wine-makers and vets have in common, too.

GUSZTÁV BALÁZS

– You were born in Tállya, in the Hegyalja region. Your birthplace is inseparable from the Kurucz, the Hungarian forces rebelling against the emperor...

– When my father courted my mother, he lived in the neighbouring Golop. This is how the Kurucz name came to our village. He is a first lieutenant at the Szerencs Police Department. In the Hegyalja region, I am known as the grandson of **Miska Hollókői**, because our family winery is tied to my maternal grandfather who is a fifth-generation winemaker. My mother works as the managing director and “jack-of-all-trades” of the family business, her job covers administration, marketing and finance management. My sister is also close to natural sciences: she studies to become a dietitian in Debrecen. The Hollókői Winery is a matter of the heart for us.

– So, our story would be quite straightforward from here if we were writing for the “Wine and Garden” magazine!

– Indeed, the wine never turned to water, not even when I got my first ducks from my grandmother at the age of three, and I was put in charge of

their care even before I went to kindergarten. My father and I built a coop together for the dozen ducklings.

Later on, they were followed by chickens, geese, Guinea fowls, turkeys, pigeons, quails and such quadrupeds as goats, sheep and cattle. Now that I go to university, the animal stock is a bit smaller but even more special. Beside a donkey and four lambs, there's an emu and a roe deer running around in my yard, but life in the poultry yard has been unchanged for twenty years.

In the meantime, I kept going to the vineyard with my grandfather and I worked a lot in the cellar, too. Since I was going to the Rákóczi Zsigmond Bilingual Primary and Art School of the Reformed Church in Szerencs, I soon became the “interpreter” working for our Winery. Whenever foreign tourists visited us, I translated the speech delivered on wine tasting. I took the intermediate language exam in English at the end of 7th grade, followed by my advanced exam two years later. After I started high school, I acted as the guide for more and more Hungarian and foreign groups.

– You have a mixed interest in arts and sciences.

– For me, that's the natural thing. Vets ultimately work for animals as well as humans, which involves communication as a key part of the job. By the time I get there, I will have had ample opportunity to serve various communities, from the student council of primary school and the student presbytery of high school to the student council of the University...

– You mentioned that wine-makers and veterinarians have a lot in common in terms of their communication skills...

– When it comes to the former, there's no need to explain further. As far as the latter is concerned, owners and animals often develop an extraordinarily strong emotional bond, which must be taken into consideration when you explain a risky and painful operation to the owner assertively but compassionately.

– How do you envision yourself as a vet?

– I came to the University with the idea that I primarily wanted to work with horses and large food animals. Ever since my fresher year however, I have been regularly helping in a pet clinic in Szerencs, where the vets and their assistant think of me as a team member. I can hardly wait to go home and help in the Friday shifts. Mixed practice is quite common in North Hungary, so I'm also leaning towards that at the moment.

Dr. László Búza is a family friend and perhaps one of the best pig vets in Europe. Even before the University, I often accompanied him to pig farms, and I liked working with swine. I am writing my Student Research Society paper on this subject under his supervision. I am a member of the Swine Special College and a founding member of Marek József Special Equine College as well. In the latter, I work as vice president and secretary with **Hédi Kovács**.

Since my third year, I have often started the day with “horse work” under the guidance of **Dr. Tamás Balogh**, an excellent equine specialist in Nyíregyháza and the surrounding area. Getting back to Szerencs at around half past 4, I have been assisting in the pet clinic there, and then hosting a wine tasting group in Tállya in the evening. That's the kind of day I like best.

Conversation with Sándor Nagy The secret of his success: work and humility

Our carriage is rolling forward noiselessly on Dóra Farm's soft sand. With nearly unnoticeable whip control, equestrian instructor of on-duty week practicals Sándor Nagy is driving the two Nonius horses in-hand and telling the story of his life. He was born in Nagycsepely, Somogy County in 1950 and has had farm animals in his care all his life. After the drive, the horses are unharnessed, and we sit down on a bench in the barn to have a chat.

GUSZTÁV BALÁZS

– I was born 74 years ago in a dead-end village south of Balatonszárszó. My parents and grandparents were farmers. I grew up in the world of farming, too. Horses were my favourite; I could hardly wait to drive them to the well to drink.

– **How long did you need to compete with the adult drivers?**

– 35 years... I graduated from the agricultural technical school in Keszthely, then I went to study at the College of Kaposvár, but I only stayed for a year. First, I worked in Siófok as a warehouseman for the Grain Trade Company, then I became a livestock buyer at the Siófok branch of Kaposvár Meat Factory.

As a newly-wed man, I moved into a condominium flat. Since I had been used to doing some agricultural work, I was looking for an opportunity to "break free". And I found it. My wife's family had some agricultural land and a site. That's how I got a farm in Siófok. I built a barn and pigsties.

– **When did your life become easier?**

– When I had animals all over the farm. I fattened pigs, I kept cattle, and I had 4-5 horses. Eventually, I ended up competing in horse driving. A couple of years later I bought my first carriage – at my own expense. I paid 80 thousand Forints for two horses in the early 1980s.

– **Were they the legendary trotters of Somogyárd?**

– Yes! To this day, it's been unprecedented for pure-bred trotters to be so successful in this event. They were already outstanding with me, but their fantastic abilities peaked with an Austrian driver. I sold them in 1990 and two years later, when we were in America, they won the world championship before my very eyes!

– **Why did you sell them?**

– I got three beautiful stallions with government subsidy – so it was easier for me to give them away. I got beautiful horses, but I had to find out soon enough that Gidran horses were not quite keen on pulling carriages.

– **You became a member of the Hungarian national team. Before the 1989 World Championship, the one-month long prep camp was held on Dóra Farm.**

– I was a registered driver of Siótour Sports Club at the time. In my first world championship, I finished 14th among 60 individual competitors representing 16 nations.

– **What was your greatest experience in carriage driving?**

– The World Championship in the USA. I participated together with the Lázár brothers, Vilmos and Zoltán as well as László Kecskeméti. György Bárdos' carriage was driven by László, and I was his navigator. The journey, the atmosphere, the services, the

After our interview, we received the great news that Sándor Nagy was presented the Lifetime Achievement Award by the assembly of the Hungarian Equestrian Federation's Carriage Driving Committee in Mezőhegyes the 26th February. Heartfelt congratulations!

arena and the course..., everything was unforgettable!

– **What was the secret to your success?**

– Work and humility. We worked a lot. If I skipped one or two training days, I had a bad conscience because I noticed that the reins were not fitting in my hands quite so well as if I had practiced everyday.

– **How did you go on with your life after the first successful competitions?**

– I competed in the Hungarian top division as a professional two-in-hand driver. I had success domestically and internationally. Later on, I worked as a trainer, too. In my last years as an active competitor, I won 10th place in the 2005 World Championship in Salzburg.

– **After those eventful years, you settled down at the University of Veterinary Medicine Budapest.**

– I got a job as a stockbreeder at Dóra Farm, where I had been training my horses. You could say this soil was created for carriage driving. The sand absorbs rainwater immediately.

I no longer have horses of my own, but I treat the University's horses as if they were mine. Two pairs of them help the education of students.

– **What is horse driving instruction like during the on-duty week practicals?**

– Every day begins with mucking out and grooming the horses. Students sit on the carriage, hold the reins and learn the basics, like, how to guide the horse to go straight. Keep their heads straight, keep the pace throughout the trot, from the beginning to the end. No more, no less. I tell this to the students all the time. Some of them has never seen a horse other than in a zoo. By the end of the week, they usually show a little independence. Of course, I still control the brakes and hold the whip, too.

Megújult az Országos Állatorvos Bál

Új köntösben az Országos Állatorvos Bál, „Hallgatóink az állatorvosokért” – olvashattuk a február 17-én megszervezett társasági esemény meghívóján. Az aulába érkezőket igazi bálterem fogadta; elegancia tükröződött a berendezésben, a díszítésben, minden adott volt ahhoz, hogy a jó kedvvel érkező vendégek remekül szórakozzanak, beszélgessenek, táncoljanak, játszanak.

Különösen megkapó volt, hogy míg a hétköznapiakban az állatorvosok fáradoznak a hallgatókért, ezt most fordítva történt. A keringő után, a néptáncegyüttes előadása előtt méltán mondhatta **Dr. Sótornyai Péter** rektor, hogy a műsor megmutatja, miért van oda, amikor az Állatorvostudományi Egyetem hallgatóiról beszél a legkülönbélebb eseményeken. Kiemelte, a magyar hallgatók közössége ebben a tanévben rekordszámú, 180 elsőssel bővült.

Köszönetet mondott a bálokat korábban szervező **Dr. Bándy Pál** állatorvosnak és a feladatot átvevő **Dr. Battay Márton** egyetemi főtitkárnak, aki a Rectori Hivatal Kommunikációs Osztályának munkatársaival és a hallgatókkal együtt létrehozta az új köntösben bemutatkozó bált.

A táncos esten szép számban képviselték magukat az Egyetem oktatói és kutatói. Megtisztelte az eseményt az Egyetemet fenntartó Marek József Alapítvány kuratóriumi elnöke, **Náray-Szabó Gábor** akadémikus, a tagok közül **Dr. Gönczi Gábor** kamarai elnök és **Dr. Janza Frigyes** rendőr dandártábornok. Külön köszöntötte Rektor Úr a Németországból hazatérve a Lógyógyászati Klinika csapatát erősítő **Dr. Tóth József** professzort.

Faragó Tamás, Lázár Vilmos, Lázár Zoltán, valamint **Wladár Sándor** révén 29 Európa-, világ- és olimpiai bajnoki érem tulajdonosa ült a 9-es asztalnál.

A jó hangulatért a Galaxy táncegyüttes felelt, a finom ételekről és italokról a Lázár Lovaspark gondoskodott.

Képriportunk a 21-24. oldalon

Horváth Anikó /Fényfotó felvételei

